

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՎԱՆԱԶՈՐԻ ՀՈՎՀ.ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ
ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ
ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ
ԵՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

032400 «ՌՈՒՍԱՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ
ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ
սովորող ուսանողների համար

Վանաձոր

2013թ.

Բովանդակություն

ՄԱՍ I. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

I. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթներ.....4

II. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և մագիստրոսական ծրագրի աշխատանքային ծավալը.....5

III. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները 7

IV. Կրթական ծրագրի ուսումնական հատված

Պարտադիր դասընթացներ.....8

4.1. Ընդհանուր դասընթացներ.....8

4.2. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ.....9

4.2.1. Կամընտրական դասընթացներ.....10

4.2.2. Մանկավարժական դասընթացներ.....12

4.2.3. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա.....12

4.3. Գիտահետազոտական աշխատանք.....12

4.4. Ավարտական պահանջներ.....13

4.4.1. Ընդհանուր ավարտական պահանջներ.....13

4.4.2. Մասնագիտական ավարտական պահանջներ.....14

5. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգ

5.1. Համակարգի հիմնադրույթներ.....14

5.2. Գնահատման մեթոդաբանություն.....15

5.3. Կիրարկման ընթացակարգ.....19

5.4. Գնահատման սանդղակ և նշագրում.....20

6. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիր.....21

7. Ուսման առաջադիմություն.....22

8.Դասընթացի վերահանձնում և կրկնում..... 23

9.Ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորում..... 24

10. Կրեդիտների փոխանցում..... 25

11. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի պարտականությունները..... 26

12. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները..... 27

13. ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսումնական օրացույց..... 27

ՄԱՍ II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

Տեղեկարքի նպատակը..... 28

032400 «Ռուսաց լեզու և րականություն» մասնաիտության մաիստրոսական ծրագրի տեղեկաիրք

I. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացների (ԸՄԴ) կրթամաս (14 կրեդիտ)..... 29

II. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամաս (ՊԴ).....35

III. Կամընտրական դասընթացների կրթամաս.....46

IV. Մանկավարժական առարկաների կրթամաս 57

V. Այլ բաղադրիչներ..... 60

ՆԱԽԱԲԱՆ

Միբեյի' ուսանողներ

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանի բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները (այդ թվում նաև ՎՊՄԻ-ն) ներգրավվել են Բոլոնյան գործընթացի մեջ, որը նպատակ ունի ստեղծելու Եվրոպական միասնական բարձրագույն կրթական տարածք: Այս գործընթացի շրջանակներում ՎՊՄԻ-ն արդեն երկու տարի լայնածավալ բարեփոխումներ է սկսել իր կրթական համակարում: Բուհում իրականացվող բարեփոխումները միտված են ուսուցման արդյունավետ կազմակերպմանը, կրթության որակի բարձրացմանը, վերջինիս համապատասխանեցմանը եվրոպական կրթական չափանիշներին: Անցումը կրեդիտային համակարգին ուսումնական գործընթացը և նրա արդյունքները դարձնում է ավելի արդյունավետ, շարժուն, մատչելի ու ընթեռնելի, ինչը մոտ ապագայում հնարավորություն կտա ձեզ ուսումը շարունակելու եվրոպական բուհերում և մուտք գործելու գլոբալ աշխատաշուկա:

Անցում է կատարվել ուսանողակենտրոն ուսուցման, որը լավագույնս արտահայտում է ուսանողության շահերը: Շարունակաբար կատարելագործվում են կրթական ծրագրերն ու ուսումնական պլանները և ուսանողին հնարավորություն է ընձեռվում անձամբ մասնակցելու իր ուսումնական պլանների կազմման գործընթացին և ինքնուրույն կազմակերպելու իր ուսման հետագիծը՝ այսպիսով դառնալով ուսման գործընթացի արդյունքը ձևավորող ակտիվ մասնակից: Բուհում իրականացվող ուսուցման երկաստիճան համակարգը (բակալավրիատ, մախատրատուրա) հիմնավորված կերպով թեթևացրել է ուսանողի լսարանային ծանրաբեռնվածությունը՝ մեծ տեղ հատկացնելով ուսանողի ինքնուրույն ու ստեղծարժ աշխատանքին: Մասնագիտական պարտադիր առարկաներին զուգընթաց՝ ուսանողը հնարավորություն ունի, ըստ նախասիրությունների, ընտրելու այլ առարկաներ:

Բարեփոխումների այս շրջան շարունակական բնույթ է կրելու, և տարեցտարի մեր ուսանողության համար ստեղծվելու են ուսումնական գործընթացի առավել շահավետ պայմաններ և ընտրության ավելի լայն հնարավորություններ:

Սույն ուղեցույցը կօգնի ձեզ պատկերացում կազմելու կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթների և ուսումնական գործընթացի կազմակերպման վերաբերյալ, ծանոթանալու գիտելիքների ստուգման ու գնահատման համակարգին, ձեզ առաջարկվող կրթական ծրագրերին, դրանց կառուցվածքին ու բովանդակությանը, աշխատածավալներին ու ծրագրի բաղկացուցիչ դասընթացներին և դրանցով պայմանավորված կրթական արդյունքներին:

Մաղթում եմ արդյունավետ ուսումնառություն և ամենայն բարիք:

Ռեկտոր՝

Գ. Խաչատրյան

I. Կրեղիտային համակարգի հիմնադրույթներ

Կրեղիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեղիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեղիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

Կրեղիտների փոխանցման և կուտակման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեղիտային համակարգ է, որտեղ ուսանողի լրիվ ուսումնական ծանրաբեռնվածությունը մեկ ուսումնական տարում գնահատվում է 60 ECTS կրեղիտ: Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռքբերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեղիտների անհրաժեշտ քանակը,
- կրեղիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,
- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների համառոտագրերը, նախապայմանները և հատկացված կրեղիտները, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և տեղեկատվական այլ նյութեր հրապարակվում են վաղօրոք (տպագրվում և/կամ տեղադրվում են ՎՊՄԻ կայքէջում):

Ակադեմիական կրեղիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա էլքային արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ժամաքանակով արտահայտված ուսումնա-կան բեռնվա-ծքի չափման համընդունելի պայմանական միավոր է, որը տրվում է ուսանողին նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

Ակադեմիական ECTS կրեղիտի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- ECTS կրեղիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային և արտալսարանային (նաև ինքնուրույն իրականացվող) բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը պրակտիկաներին,

կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանց հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,

- Լսարանային բեռնվածություն- ուսումնական աշխատաժամանակի բաղադրիչ, որն ընդգրկում է ուսումնառության կազմակերպման լսարանային ձևերի բոլոր տեսակները՝ դասախոսություններ, գործնական, սեմինար և լաբորատոր պարապմունքներ:
- Արտալսարանային բեռնվածություն - ուսանողի կողմից ինքնուրույն կամ դասախոսի հսկողությամբ կատարվող աշխատանքի համար հատկացվող ժամանակ՝ հանձնարարված գրականությունն ուսումնասիրելու և մշակելու, գործնական, սեմինար և լաբորատոր աշխատանքներին, ընթացիկ և կիսամյակային քննություններին նախապատրաստվելու, կուրսային, դիպլոմային աշխատանքները կատարելու համար:
- կրեդիտը չափում է ուսանողի ուսումնական բեռնվածքը և նրա ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,
- կրեդիտը ուսանողին հատկացվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված էլքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների ողջ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ թվանշանների) հետ միասին,
- կրեդիտը չի փոխարինում թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով,
- կրեդիտը չի չափում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականով: Կրեդիտային և գնահատման համակարգերի միջև փոխադարձ ներգործություն չկա:

II. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և մագիստրոսական ծրագրի աշխատանքային ծավալը

1. ՎՊՄԻ-ում մագիստրոսի կրթական աստիճանում առկա ուսուցմամբ ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է 30 կրեդիտային միավոր, ուսումնական տարվա բեռնվածությունը՝ 60 կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնված-ուրթ-յունը՝ 1800 ակադեմիական ժամ):
2. 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:
3. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածությունը գնահատվում է 1,5 կրեդիտային միավորով, ինչը կազմում է 45 ակադեմիական ժամ(40 բույե տևողությամբ պարապմունքների դեպքում՝ 51 ակադեմիական ժամ):
4. Ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է 2 կիսամյակով (աշնանային և գարնանային):

5. 1-ին և 2-րդ ուսումնական կիսամյակների տևողությունը կազմում է 20 շաբաթ, որից տեսական ուսուցում՝ 17 շաբաթ, քննաշրջան՝ 3 շաբաթ: Ուսումնառության 3-րդ կիսամյակի տևողությունը 20 շաբաթ է, որոնցից 13 շաբաթ՝ տեսական ուսուցում, 4 շաբաթ՝ մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա, 3 շաբաթ՝ քննաշրջան:

4-րդ կիսամյակի տևողությունը 19 շաբաթ է (8 շաբաթ՝ տեսական ուսուցում, 2 շաբաթ՝ գիտահետազոտական պրակտիկա, 1 շաբաթ՝ քննաշրջան, 8 շաբաթ՝ մագիստրոսական թեզի նախապատրաստում և պաշտպանություն):

6. Մագիստրոսի կրթական ծրագրում ուսանողի շաբաթական լսարանային բեռնվածությունը կազմում է 15-22 ժամ:

7. Մագիստրատուրայի համակարգում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ:

8. Մագիստրոսական կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 120 կրեդիտային միավոր:

9. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը որոշ դեպքերում սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

10. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

10.1. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների նշումով:

10.2. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

10.3. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) իրենց յուրացման բնույթով բաժանվում են երկու հիմնական խմբերի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ - բարձրագույն կրթության կրթական չափորոշիչներով սահմանված կրթական ծրագրի հիմնական դասընթացներ (կրթական մոդուլներ), որոնք յուրացվում են պարտադիր և խիստ որոշակի հերթականությամբ՝ համաձայն տվյալ ուղղության մասնագետների պատրաստմանը ներկայացվող պահանջներին:

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնք լրացնում են հիմնական կրթական ծրագիրը՝ մագիստրանտների մասնագիտական գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները տվյալ մասնագիտացման կոնկրետ ոլորտում խորացնելու,

շարունակական կրթության և տվյալ մասնագիտությամբ բարձրագույն մասնագիտական կրթության երրորդ աստիճանին նախապատրաստելու նպատակով:

Կամընտրական դասընթացների քանակը չպետք է լինի երեքից պակաս:

Դասընթացների ցանկն առաջարկում են համապատասխան ամբիոնները:

Այն հաստատվում է գիտխորհրդի կողմից՝ ֆակուլտետի գիտամեթոդական խորհրդի (ամբիոնի) ներկայացմամբ:

Կամընտրական դասընթացների անցկացման հաջորդականությունը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

III. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները

3.1. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը բաղկացած է երկու հիմնական հատվածներից՝ ուսումնական ծրագրից և գիտահետազոտական աշխատանքից: Ուսումնական ծրագիրը բաղկացած է հետևյալ հիմնական կրթամասերից՝

- Ընդհանուր դասընթացներ,
- Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ,
- Կամընտրական դասընթացներ,
- Մանկավարժական առարկաներ,
- Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա:

Կրթական ծրագրի գիտահետազոտական կրթամասը բաղկացած է հետևյալ բաժիններից.

- Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի սեմինար,
- Գիտահետազոտական պրակտիկա,
- Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական թեզի թեմայով,
- Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն:

Ծրագրում ընդգրկված յուրաքանչյուր դասընթացն ունի իր դասիչը: Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր խմբին, ինչպես նաև յուրաքանչյուր մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորը, ինչպես նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

h/h	Կրթական ծրագրի բաղադրամասը	Կրեդիտներ	Դասընթացների քանակը
1	Ընդհանուր դասընթացներ	14	
	-պարտադիր	14	4
	- լրացական դասընթաց օտար լեզվից	-	1

2	Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ	52	13
3	Կամրնտրական դասընթացներ	16	4
4	Մանկավարժական պրակտիկա	6	
5	Գիտահետազոտական աշխատանք	32	
5.1	Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար	8	
5.2	Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով	9	
5.3	Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	
5.4	Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն	12	
Ընդամենը		120	

4. ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

ՊՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

4.1. Ընդհանուր դասընթացներ

Տվյալ ենթաբաժնի դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
ԻՏՄՄ/մ-0673	Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական ոլորտում	3	90	40 (14/0/26/0)	50	3	ստուգաթղթ

S/մ-0563	Կրթական հաստատությունների կառավարում և շուկայագիտություն	4	120	40 (26/0/14/0)	80	1	քննություն
S/մ-1263	Կրթական հաստատության կառավարման իրավական հիմունքները	4	120	40 (26/0/14/0)	80	3	քննություն
Ռ/մ-0094	Մասնագիտության արդի հիմնախնդիրները ¹	3	90	30(20/0/10/0)	60	3	քննություն
Օ/մ-0148	Օտար լեզու ²	-	32	32 (0/0/32/0)	-	1	ստուգաթղթ

¹ դ-դասախոսություն, ս-սեմինար, գ-գործնական պարապմունք, Լ-լաբորատոր աշխատանք

²Անգլերեն կամ գերմաներեն կամ ֆրանսերեն (լրացական դասընթաց):

4.2. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ

«Ռուսաց լեզու և գրականություն» մագիստրոսական ծրագրի մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամասի փաթեթը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Ֆնահատման ձևը
Գ/մ-0238	20-րդ դարի ռուս բանաստեղծուհիներ	3	90	30(20/0/10/0)	60	3	քննություն
Գ/մ-0247	20-րդ դարի 60-ական թթ. «գյուղական» արձակը. Վ.Ռասպուտին, Վ.Բելով, Վ.Շուկշին, Ֆ. Աբրամով	4	120	40(28/0/12/0)	80	3	քննություն

Գ/մ-0224	Գրականագիտական և գեղագիտական կատեգորիաներ	4	120	40(28/0/12/0)	80	1	քննություն
Գ/մ-0233	Ռուս գրականության արձաթե դարը	5	150	54(32/0/22/0)	96	2	քննություն
Գ/մ-0248	Միմլոլիզմի լատենտային գոյությունը նորագույն շրջանի ռուս գրականության մեջ	4	120	40(28/0/12/0)	80	1	քննություն
Ռ/մ-0087	Բառակազմության արդիական հիմնահարցեր	4	120	40(28/0/12/0)	80	2	քննություն
Ռ/մ-0085	Բառագիտության արդիական հիմնահարցեր	3	90	30(20/0/10/0)	60	1	քննություն
Ռ/մ-0089	Էթնոլեզվաբանություն	5	150	54(32/0/22/0)	96	2	քննություն
Ռ/մ-0084	Շարահյուսության արդիական հիմնահարցեր	3	90	30(20/0/10/0)	60	3	քննություն
Ռ/մ-0090	Տեքստի բանասիրական վերլուծություն	3	90	32(18/0/14/0)	58	3	քննություն
Ռ/մ-0092	Ընդհանուր լեզվաբանություն	5	150	50(36/0/14/0)	100	4	քննություն

4.2.1. Կամընրտական դասընթացներ

Պարտադիր մասնագիտական դասընթացների կրթամասի կամընտրական դասընթացների ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլներ*.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ(դ/ս/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
---------------	-----------------	--------	---------------------	--------------------------------------	---------------------------------	----------	---------------

	<i>Ռուս գրողներն Անդրկովկասում և հայ գրական կյանքը 20-րդ դարի 10-ական թթ.</i>	3	90	30(20/0/10/0)	60	2	<i>քննություն</i>
	<i>Միստիկան ռուս գրականության մեջ</i>						
	<i>Կինեմատոգրաֆիկությունը որպես ժամանակակից գրականության զարգացման անհատական ոճի դրմինանտ</i>						
	<i>Հայ-ռուսական գրական կապեր</i>						
	<i>Մոդեռնը ռուս գրականության մեջ</i>	3	90	30(20/0/10/0)	60	4	<i>քննություն</i>
	<i>Ռուս արտագաղթի գրականության երրորդ ալիքը. Ս. Դովլաթով, Բ. Բրոդսկի</i>						
	<i>Վ. Նաբոկովի նշանի տակ. Դիմակ և աշխարհ</i>						
	<i>20-րդ դարի 60-ական թթ. Պոեզիան. Դ. Սամոյլով, Ալ. Մեծիրով</i>						
<i>ՌԿ/մ-0091</i>	<i>Անվանագիտություն</i>	3	90	30(20/0/10/0)	60	1	<i>քննություն</i>
<i>ՌԿ/մ-0091</i>	<i>Ակադեմիական գիր</i>						
<i>ՌԿ/մ-0091</i>	<i>Գենդերային լեզվաբանություն</i>						
<i>ՌԿ/մ-0086</i>	<i>Ռուսաց և հայոց լեզուների համեմատական տիպաբանություն</i>	3	90	30(20/0/10/0)	60	3	<i>քննություն</i>
<i>ՌԿ/մ-0086</i>	<i>Մլավոնական տեքստերի լեզուն</i>						
<i>ՌԿ/մ-0086</i>	<i>Տեքստը և արքետիպը</i>						

*նշված առարկաներից ընտրվում է մեկ առարկա:

4.2.2. Մանկավարժական դասընթացներ

Մանկավարժական առարկաների կրթամասը ներառում է հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ(դ/ս/գ/լ) ¹	Ինքնուսուցման աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Մ/մ-0287	Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժություն և հոգեբանություն	4	120	40(26/14/0/0)	80	1	քննություն
Պ/մ-	Բարձրագույն դպրոցի դասավանդման մեթոդիկա	4	120	40(26/14/0/0)	80	2	քննություն

4.2.3. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա

Ոչ դասընթացային կրթական մոդուլ՝ ամրագրված կրեդիտային միավորներով.

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա	6	3	քննություն

4.3. Գիտահետազոտական աշխատանք

Մագիստրոսական կրթական ծրագրի գիտահետազոտական հատվածն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային միավորներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
4.3.1. Մագիստրոսական ծրագրի	8	1,2,3,4	ստուգաբար

<i>ղեկավարի գիտական սեմինար</i>			
<i>1. Ռեֆերատ</i>		<i>1</i>	<i>ստուգարք</i>
<i>2. Կուրսային աշխատանք</i>		<i>2</i>	<i>Դիֆերենցիալ ստուգարք</i>
<i>3. Գիտական զեկուցում</i>		<i>3</i>	<i>ստուգարք</i>
<i>4. Պրեզենտացիա՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով</i>		<i>4</i>	<i>ստուգարք</i>
<i>4.3.2. Գիտահետազոտական աշխատանք՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով</i>	<i>9</i>	<i>2,3,4</i>	<i>ստուգարք</i>
<i>4.3.3. Գիտահետազոտական պրակտիկա</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>ստուգարք</i>
<i>4.3.4. Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն</i>	<i>12</i>	<i>4</i>	<i>Պաշտպանություն՝ գնահատականով</i>

4.4. Ավարտական պահանջներ

4.4.1. Ընդհանուր ավարտական պահանջներ

1. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսանողը պետք է հաջողությամբ յուրացնի 120 կրեդիտին համապատասխանող կրթական ծրագրի բոլոր բաղադրիչները, ընդ որում հաշվարկած միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ մագիստրոսական թեզի ձևակերպումը և պաշտպանությունը:

«Մանկավարժություն և հոգեբանություն» մասնագիտությամբ մագիստրատուրայի ուսանողները պարտավոր են կուտակել.

- 14 կրեդիտ ընդհանուր դասընթացների կրթամասից,
- 4 կրեդիտ «Մանկավարժական առարկաներ» կրթամասից,
- 6 կրեդիտ մանկավարժական (գիտամանկավարժական)պրակտիկայից:

4.4.2. Մասնագիտական ավարտական պահանջներ

Մնացած 96 կրեդիտային միավորներից 32-ը տրամադրվում է մագիստրոսական կրթական ծրագրի «Գիտահետազոտական աշխատանք» կրթամասով նախատեսված բաղադրիչներին, իսկ 64 կրեդիտների բովանդակային կազմը սահմանվում է՝ էլնելով «Ռուսաց լեզու և գրականություն» մասնագիտությամբ մագիստրոսի պատրաստման ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներից և մասնագիտացման չափորոշիչներով սահմանված կարողությունների, հմտությունների և կոմպետենցիաների ձեռքբերման

պայմանից, որն ապահովվում է ՄՊԴ և ՄԱ կրթամասերի (տե՛ս կետեր 4.2. և 4.3.) առաջարկվող առարկայացանկերով:

5. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգ

5.1. Համակարգի հիմնադրույթներ

ՎՊՄԻ–ում գործում է ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, իրանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների և ընթացիկ ստուգումների (քննությունների) օգնությամբ բարելավել դասընթացի արդյունարար գնահատման արժանահավատությունն ու օբյեկտիվությունը՝ գիտելիքների գնահատման ընթացքում հաշվի առնելով ուսումնական գործընթացի մի շարք բաղադրիչների և դրանց կարևորության աստիճանը:

Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգի բաղադրիչներն են՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

գ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների հաշվառում և գնահատում,

դ) դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգումներ),

ե) ամբողջ դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի եզրափակիչ գնահատում քննաշրջանում,

զ) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական(սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների

գնահատման, ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

5.2. Գնահատման մեթոդաբանություն

5.2.1. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների (կրթական մոդուլների) աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման գործում՝ դասընթացներն ըստ գնահատման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ,

բ) առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացներ:

Եզրափակիչ գնահատումով (քննությամբ) ավարտվում են ծրագրի մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամասի բոլոր առարկաները և այն դասընթաց-մոդուլները, որոնց լսարանային ժամաքանակը կիսամյակում կազմում է առնվազն 30 ժամ (որից առնվազն 20 ժամը դասախոսություն է): Այս կրթամասերի մնացած բոլոր դասընթացներն ավարտվում են ստուգարքով: Յուրաքանչյուր կիսամյակային քննաշրջանում ներառված են եզրափակիչ գնահատումով մինչև 4 մասնագիտական դասընթաց:

5.2.2. Եզրափակիչ քննությամբ ավարտվող առարկաների համար քննաշրջանի ընթացքում նախատեսվում է 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննություն: Ընթացիկ քննությունները պարտադիր կերպով անցկացվում են գրավոր, իսկ եզրափակիչ քննության ձևը որոշում է դեկանը՝ ամբիոնի առաջարկությամբ:

5.2.3. Առանց եզրափակիչ գնահատման (ստուգարքով ավարտվող) դասընթացը կիսամյակի ընթացքում գնահատվում է նյութի յուրացման մակարդակը որոշող 2 (երկու) ընթացիկ ստուգումների արդյունքներով: Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների, անհատական առաջադրաքների (ռեֆերատ, էսսե և այլն) և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականների ստուգման միջոցով:

Ընթացիկ ստուգման ձևն ընտրում է դասընթացը վարող ամբիոնը:

Լաբորատոր աշխատանքներն ամփոփվում են կատարողական ստուգարքով:

5.2.4. Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գ_{արդ.}) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ $Q_{մաս.}$, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր: Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանը գնահատվում է հետևյալ սանդղակով.

Աղյուսակ 1.

Ուսանողի մասնակցության աստիճանի որոշման սանդղակ

Մասնակցության աստիճանը (%)	Հատկացվող միավորը
90-100	20
80-90	16
70-80	10
60-70	4
50-60	2
< 50	0

բ) Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ $Q_{ինք.}$, որին հատկացվում է 10 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են ռեֆերատը, էսսեները, քեյսերը, թեմատիկ զեկուցումները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը և այլն: Եթե ինքնուրույն աշխատանքը կատարված է նշանակված ժամանակահատվածում և ուսանողը խմբի ներկայությամբ կարողանում է այն բանավոր ներկայացնել, ապա նա կարող է ստանալ ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսած առավելագույն միավորը: Առանց բանավոր ներկայացման ուսանողը ստանում է նախատեսած միավորների կեսը:

գ) Գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցությունը, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունը և հմտությունները ($Q_{սեմ.}$) գնահատվում են 20 միավորով: Գործնական (սեմինար) և լաբորատոր պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են: Այդ պարապմունքների ընթացքում ուսանողի ակտիվությունը գնահատվում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է մատյաններում՝ յուրաքանչյուր դասաժամին հատկացված միավորներով: Նշված պարապմունքներին հատկացված առավելագույն միավորները ուսանողները կարող են ստանալ այն դեպքում, եթե պատրաստվել և ակտիվորեն մասնակցել են դրանց:

դ) Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ (միջանկյալ) դրական գնահատված քննությունների միջինի և եզրափակիչ քննության գումարային արդյունքից ($Q_{քնն.}$), որի առավելագույնը 20 միավոր է:

ե) Տվյալ դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռքբերած հմտությունների (Գ_{հմտ.}) և կարողությունների (Գ_{կար.}) գնահատումից, որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 15 միավոր: Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականը (միավորը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Գ_{արդ.} = Գ_{մաս.} + Գ_{ինք} + Գ_{սեմ} + Գ_{քնն.} + Գ_{հմտ.} + Գ_{կար.}$$

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 16 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքը՝ 5 միավոր, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքները՝ 17 միավոր, դասընթացի համար նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից ուսանողը վաստակել է համապատասխանաբար 8 և 12 միավորներ, եզրափակիչ քննությանը՝ ընթացիկների միջինը (10) բարձրացրել է մինչև 16 միավոր, իսկ հմտություններն ու կարողությունները գնահատվել են համապատասխանաբար 8 և 10, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝

$$Գ_{արդ.} = Գ_{մաս.} + Գ_{ինք} + Գ_{սեմ} + Գ_{քնն.} + Գ_{հմտ.} + Գ_{կար.}$$

$$Գ_{արդ.} = 16 + 5 + 17 + 16 + 8 + 10 = 72,$$

որն ըստ սույն տեղեկագրքի 4.4.1. կետում բերված աղյուսակի համապատասխանում է B- (լավ) գնահատականի:

5.2.5. Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը (միավորը) (Գ_{արդ.}) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ_{մաս.}, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը կարող է վաստակել 20 միավոր: Մասնակցության աստիճանը գնահատվում է համաձայն աղյուսակ 1-ում բերված սանդղակի:

բ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ_{ինք.}, որին հատկացվում է մինչև 10 միավոր:

գ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության ակտիվությունից (Գ_{սեմ.}), որը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավորով:

դ) ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռք բերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների արդյունքներից (Գ_{ընթ.}), որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունաբար գնահատականը (միավորը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Q_{արդ} = Q_{մաս} + Q_{ինք} + Q_{սեմ} + Q_{ընթ}:$$

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 8 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքները՝ 10 միավոր, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվությունը՝ 15 միավոր, իսկ դասընթացի համար նախատեսված 4 ընթացիկ ստուգումներից նա վաստակել է համապատասխանաբար 8, 10, 13 և 14 միավորներ, ապա այդ դասընթացի արդյունաբար գնահատականը կլինի՝

$$Q_{արդ} = 8+10+15+8+10+13+14 = 78:$$

Ուսանողը գնահատվում է S (ստուգված) (տես 4.4.1. կետի աղուսյակը):

5.2.6. Դասընթացների գնահատման վերը նկարագրված եղանակները կիրառվում են միայն մասնագիտական դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) գնահատման համար: Մնացած բոլոր կրթամասերի բաղկացուցիչ դասընթացների գնահատումն իրականացվում է ավանդական եղանակով (ստուգարք կամ 100 միավորանոց սանդղակով գնահատվող եզրափակիչ քննություն):

5.2.7. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկան գնահատվում է գնահատվող ստուգարքի, իսկ գիտահետազոտական պրակտիկան՝ ստուգարքի ձևով:

5.2.8. Քննության գնահատականը հրապարակելու պահից ուսանողն իրավունք ունի այն բողոքարկելու գնահատումն իրականացրած դասախոսին կամ քննական հանձնաժողովին, իսկ վերջինիս հետ անհամաձայնության դեպքում՝ երկօրյա ժամկետում դիմելու դասընթացը վարող ամբիոնի վարիչին, այնուհետև նաև ֆակուլտետի դեկանին:

5.3. Կիրարկման ընթացակարգ

5.3.1. Ընթացիկ և եզրափակիչ ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, քննությունների ձևերը, հարցաշարերը և ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում):

5.3.2. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից: Քննությունների հաստատված ժամանակացույցի մեկ օրինակը հանձնվում է ուսումնամեթոդական վարչություն:

5.3.3. Ընթացիկ քննություններն անցկացվում են ուսումնառության կիսամյակի 7-8-րդ և 15-16-րդ շաբաթներում (3-րդ կիսամյակում՝ 5-րդ և 10-րդ շաբաթներում):

5.3.4. Ստուգարքով ավարտվող առարկաների ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են յուրաքանչյուր 4 շաբաթը մեկ (3-րդ կիսամյակում՝ յուրաքանչյուր 2 շաբաթը մեկ): Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

5.3.5. Եզրափակիչ քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջաններում՝ 18-20-րդ շաբաթներում:

5.4. Գնահատման սանդղակ և նշագրում

5.4.1. ՎՊՄԻ-ում մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է ստորև.

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 միավորանոց սանդղակի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«գերազանց (5)»	96-100	A+
« գերազանց » (5)	91-95	A
« գերազանց » (5)	86-90	A-
« լավ » (4)	81-85	B+
« լավ » (4)	76-80	B
« լավ » (4)	71-75	B-
« բավարար » (3)	67-70	C+
« բավարար » (3)	62-66	C
« բավարար » (3)	58-61	C-
« անբավարար » (2) ¹	30-57	D
« Անբավարար » (2) ²	մինչև 30	F

« ստուգված »	58-100	S
« չստուգված » ¹	30-57	U
« չստուգված » ²	մինչև 30	U

¹ Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը

² Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը:

5.4.2. Ուսանողի ստուգարքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում արդյունարար միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը, օրինակ՝ 87 (գերազանց):

5.4.3. Այն դասընթացներից, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է՝ չստուգված, կրեդիտներ չեն տրվում: Ստուգված գնահատման դեպքում ուսանողի օգտին վարկանիշային միավորներ չեն գրանցվում, հետևապես այն չի ազդում ուսանողի միջին որակական գնահատականի վրա:

6. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիր

6.1. Մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար ՎՊՄԻ ֆակուլտետները յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունարար գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը:

6.2. Մագիստրատուրայի ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

6.3. Մագիստրատուրայի ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և միջև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

Ծրագրային կրեդիտների (ԾԿ) քանակը
Գնահատման կրեդիտների (ԳԿ) քանակը
Վարկանիշային միավորները (ՎՄ)

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ)

6.4. Ծրագրային կրեդիտը (ԾԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած կրեդիտների գումարն է:

6.5. Գնահատման կրեդիտը (ԳԿ) գումարային կրեդիտների այն մասն է, որը գնահատված է տարբերակված գնահատականներով.

$$\text{ԳԿ} = \Sigma \text{Կրեդիտ}$$

6.6. Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) ուսանողի՝ յուրաքանչյուր առարկայի համար գնահատման ECTS համակարգով ստացած գնահատականների գումարն է, որը հաշվարկվում է որպես առանձին դասընթացների (մոդուլների) գնահատված կրեդիտների և դրանց արդյունարար ECTS գնահատականների արտադրյալների գումար.

$$\text{ՎՄ} = \sum_{i=0}^k (\text{ԳԿ}_i \times \text{ԹԳ}_i)$$

որտեղ ԹԳ-ն տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար ECTS գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5-կրեդիտանոց դասընթացը գնահատվել է 72 (ECTS-համակարգում՝ B- լավ), ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է 5 կրեդիտ $\times$ 72 = 360՝ 500 հնարավորից:

6.7. Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) ուսանողի՝ բոլոր առարկաների համար գնահատման ECTS համակարգով ստացած գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի

վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ).

$$\text{ՎՄ}$$

$$\text{ՄՈԳ} =$$

6.8. Մագիստրատուրայի ուսանողի կիսամյակային (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը հաշվառվում և գրանցվում են ակադեմիական տեղեկագրում:

7. Ուսման առաջադիմություն

7.1. Ըստ ուսման առաջադիմության՝ ուսանողները դասակարգվում են՝ առաջադիմող, փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող և հեռացման ենթակա:

7.2. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե՝

ա) կիսամյակում ունի 30 կրեդիտ միջին ուսումնական բեռնվածության (10% թույլատրելի շեղումով),

բ) հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր պարտադիր դասընթացների կրեդիտները,

գ) ապահովել է բակալավրի կրթական աստիճանում ուսանողի համար սահմանված կիսամյակային ՄՈԳ-ի նվազագույն շեմը (58 միավոր):

7.3. Ուսանողը համարվում է փորձաշրջանի կարգավիճակում, եթե չի բավարարել նախորդ կետում նշված երեք պայմաններից որևէ մեկը:

7.4. Փորձաշրջանի կարգավիճակ ունեցող ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և բարձրացնելու ուսման առաջադիմությունը ծրագրի նվազագույն պահանջներին համապատասխան:

7.5. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի համար փորձաշրջանի տևողությունը համընկնում է ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանին:

7.6. Փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող ուսանողը համարվում է հեռացման ենթակա, եթե սահմանված ժամկետում դուրս չի գալիս այդ կարգավիճակից:

7.7. Ուսանողական նպաստներ, պետական, ներբուհական և այլ տեսակի կրթաթոշակներ հատկացնելիս միննույն կրթական ծրագրում ընդգրկված տարբեր ուսումնական բեռնվածություն ունեցող ուսանողների ակադեմիական առաջադիմությունները համեմատվում են նրանց վարկանիշային միավորների օգնությամբ:

7.8. Ուսանողի բացարձակ առաջադիմությունը չափվում է միջին որակական գնահատականով:

8. Դասընթացի վերահանձնում և կրկնում

8.1. Դրական գնահատված դասընթացի քննության/ստուգման կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

8.2. Հարգելի պատճառներով բացակայության դեպքում բաց թողնված դասաժամերը հաշվի չեն առնվում դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանը որոշելիս, եթե

այն հավաստող սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքը ներկայացվում է հաճախումները վերսկսելուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

8.3. Քննությանը կամ ստուգմանը չներկայանալը համարվում է հարգելի միայն 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում դեկանատում գրանցված սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքի կամ դիմումի առկայության դեպքում:

8.4. Հարգելի պատճառով ընթացիկ քննությանը կամ ստուգմանը չներկայացած ուսանողն այն կարող է վերահանձնել մինչև հաջորդ ընթացիկ քննությունը (ստուգումը) ընկած ժամանակահատվածում՝ նախապես այն համաձայնեցնելով դեկանատի և պարապող դասախոսի հետ:

8.5. Հարգելի պատճառներով եզրափակիչ քննությանը չներկայացած ուսանողը դեկանատի թույլտվությամբ քննաշրջանի ընթացքում կարող է վերահանձնել այն:

8.6. Եզրափակիչ քննությունից 'անբավարար' (8 միավորից ցածր) գնահատական ստացած կամ անհարգելի պատճառներով դրան չմասնակցած ուսանողը ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում կարող է վերահանձնել այն, եթե տվյալ դասընթացից նրա արդյունարար գնահատականը ցածր է 'բավարար' գնահատականից (գտնվում է 30-57 միջակայքում):

8.7. Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում, սակայն չեն կարող վաստակել ավելի, քան անցողիկ 58 միավորը:

8.8. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի շնորհիվ վերանում է տարբեր պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատած և այն վերսկսող ուսանողի կողմից կիսամյակը ամբողջությամբ կրկնելու անհրաժեշտությունը:

9. Ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորում

9.1. Մագիստրատուրայի ուսանողի կողմից ծրագրի ընդհանուր կրթական արդյունքներին համապատասխան կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերումը հաստատվում է ավարտական աշխատանքի (մագիստրոսական թեզի) կատարումով ու պաշտպանությամբ:

9.2. Մագիստրոսական թեզով նախատեսված աշխատանքները կատարվում են ուսումնառության 2-4 կիսամյակներում՝ ստացված գիտելիքների և գործնական հմտությունների հիման վրա՝ բուհում սովորելու ընթացքում (4 տարի բակալավր, 2 տարի մագիստրոս):

Մագիստրոսական ատենախոսության թեմաները և ղեկավարները որոշվում են թողարկող ամբիոնի կողմից՝ ըստ մագիստրոսական ծրագրերի ուղղությունների, համաձայնեցվում մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի հետ, քննարկվում ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդում և ուսումնառության առաջին կիսամյակի վերջում առաջարկվում ուսանողներին:

Մագիստրատուրայի ուսանողը առաջին կիսամյակի վերջին գրավոր դմում է ներկայացնում համապատասխան թողարկող ամբիոնի վարիչին՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեման և ղեկավարի հաստատման խնդրանքով:

9.3. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանության կազմակերպման համար հատկացվում են ուսումնառության վերջին 4 շաբաթները, որոնց ընթացքում նախատեսվում է.

- ա) թեզի ներկայացումը մասնագիտացնող ուսումնական կառույցի (ամբիոնի) քննարկմանը: Աշխատանքի հետ ներկայացվում է գիտական ղեկավարի կարծիքը, որը ներառում է կատարած աշխատանքի վերաբերյալ դրական եզրակացություն,
- բ) թեզի նախնական քննարկում մասնագիտացնող ամբիոնում՝ աշխատանքի հեղինակի մասնակցությամբ: Էական դիտողությունների առկայության դեպքում բակալավրի աստիճան հայցողը պարտավոր է երկշաբաթյա ժամկետում լրամշակել աշխատանքը և լրացուցիչ քննարկման ներկայացնել այն: Դրական եզրակացության դեպքում մասնագիտացնող ամբիոնի կողմից աշխատանքը երաշխավորվում է պաշտպանության,
- գ) մասնագիտացնող ուսումնական կառույցի (ամբիոնի) կողմից աշխատանքը գրախոսման ուղարկելու կազմակերպում,
- դ) մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունն պետական քննական հանձնաժողովի նիստում և մագիստրոսի աստիճանի շնորհում:

9.4. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունը գնահատվում է ըստ 5.4.1. կետում ներկայացված 100-բալանոց սանդղակով:

9.5. Մագիստրոսական թեզի գնահատման ընդհանուր որակական չափանիշների համար սահմանված են գնահատման հետևյալ միավորները.

10. Կրեդիտների փոխանցում

Թիվ	Չափանիշ	Հատկացվող առավելագույն միավորը
1	Ներկայացման որակը	30
2	Ձևակերպման որակը	20
3	Կատարման ինքնուրույնության աստիճանը	30
4	Արդիականությունը (նորույթը)	20
	Ընդամենը	100

10.1. Այլ բուհերից ՎՊՄԻ-ի մագիստրատուրայի կրթական ծրագիր փոխադրվելու դեպքում փոխանցելի են տվյալ բուհում առանձին դասընթացներից, դասընթացների խմբից, կամ ուսումնառության որոշակի շրջանից կուտակած կրեդիտները: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ և ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:

10.2. Այլ ուսումնական ծրագրից ՎՊՄԻ մագիստրոսի ուսումնական ծրագիր կրեդիտների փոխանցումը հնարավոր է, եթե.

ա) փոխանցվող կրեդիտները կուտակվել են ՎՊՄԻ մագիստրոսական ծրագրի բաղադրիչներին համապատասխանող դասընթացներից և այլ կրթական մոդուլներից,

բ) կան կուտակված կրեդիտներին համապատասխանող կրթական ծրագրերի բաղադրամասերի բովանդակային ոչ էական տարբերություններ,

գ) առկա են կուտակված կրեդիտներին համապատասխանող կրթական ծրագրերի բաղադրամասերի բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:

10.3. Այլ բուհում ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ՎՊՄԻ-ի և ընդունող/հյուրընկալող բուհի միջև:

10.4. Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման հարցերով զբաղվում է ՎՊՄԻ-ի ուսումնամեթոդական վարչությունը:

11. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի պարտականությունները

11.1. Կրեդիտային համակարգով մագիստրատուրայում սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը նշանակում է մագիստրոսական ծրագրի ղեկավար՝ մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներից:

11.2. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը պատասխանատու է մագիստրոսի պատրաստման որակի համար:

11.3. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը վերահսկում է մագիստրոսական ուսումնական պլանի մշակումը, մասնակցում է դրա մասնագիտական առարկայախմբի բովանդակության ձևավորմանը, վարում է ուսումնական պլանով նախատեսված մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինարը, անցկացնում է այդ սեմինարի պլանին և ծրագրին համապատասխանող ուսումնական պարապմունքներ, վերահսկում է մագիստրոսի գիտահետազոտական աշխատանքի կատարումը:

11.4. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը իրականացնում է մագիստրոսական ծրագրի ուսումնական և գիտահետազոտական հատվածների կատարման և մագիստրատուրայի

գիտական ղեկավարների գործունեության վերահսկողությունը, կազմակերպում է մագիստրոսական թեզերի թեմաների փորձաքննական գնահատում:

11.5. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը ներկայացնում է ուսանողի շահերը Ինստիտուտի տարբեր ստորաբաժանումներում, կազմակերպում է խմբային և անհատական խորհրդատվություններ ուսանողների համար՝ ուսումնական գործընթացին վերաբերող տարբեր հարցերի շուրջ:

12. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

12.1. Մագիստրատուրայի ուսանողը պարտավոր է.

- ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
- կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
- կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին:

12.2. Ուսանողն իրավունք ունի.

- ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար Ինստիտուտի կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,
- միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) սովորելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),
- փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,
- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,
- մագիստրոսի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի ECTS հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման:

**13. ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսումնական օրացույց
2013-2014 ուսումնական տարի
Աշնանային կիսամյակ**

09 սեպտեմբերի 2013թ.– 27 հունվարի 2014թ.	
Ուսուցման սկիզբ	09 սեպտեմբերի
1-ին փուլի ընթացիկ քննություններ	13-24 հոկտեմբերի
2-րդ փուլի ընթացիկ քննություններ	22-26 դեկտեմբերի

Ստուգարքների հանձնում	22-26 դեկտեմբերի
Ուսուցման ավարտ	26 դեկտեմբերի
Քննաշրջան	03 հունվարի - 27 հունվարի
Ձմեռային արձակուրդներ	28 հունվարի – 07 փետրվարի

Գարնանային կիսամյակ

09 փետրվարի 2014թ. – 2 հունիսի 2014թ.	
Ուսուցման սկիզբ	09 փետրվարի
1-ին փուլի ընթացիկ քննություններ	23 մարտի- 03 ապրիլի
2-րդ փուլի ընթացիկ քննություններ	18 մայիսի – 29 մայիսի
Կուրսային աշխատանքների հանձնում	01- 05 հունիսի
Ուսուցման ավարտ	05 հունիսի
Քննաշրջան	08-29 հունիսի
Ավարտական աշխատանքների պաշտպանություն	27 ապրիլի- 30 մայիսի
Ամառային արձակուրդներ	01 հուլիսի-34 օգոստոսի

ՄԱՍ II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. Տեղեկագրքի նպատակը

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է բանասիրական ֆակուլտետում իրականացվող ռուսաց լեզվի և գրականության մագիստրոսի կրթական ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հասարակությանը մատչելի դարձնելու համար: Տեղեկագիրքը պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային

կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,

- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված էլքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

**032400 «Ռուսաց լեզու և գրականություն» մասնագիտության
մագիստրոսական ծրագրի տեղեկագիրք**

1. Ընդհանուր դասընթացների (ԸԴ) կրթամաս (14 կրեդիտ)

1.1. ԻՏՄՄ/Կ-0677

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական ոլորտում (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (17 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ լաբորատոր աշխատանք),

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

- ✓ Ուսանողներին զինել բանասիրական գիտությունների բնագավառում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառմանը վերաբերող գիտելիքներով:
- ✓ Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների՝ ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ոլորտին վերաբերվող ընդհանուր տեսական և պրակտիկ գիտելիքները:
- ✓ Ուսանողներին տալ գաղափարներ՝ ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ու ինֆորմացիոն համակարգերի, դրանց աշխատանքի սկզբունքների, ինչպես նաև մարդկային գործունեության տարբեր ոլորտներում կիրառության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկ խնդիրներ լուծելիս,

✓ կկարողանա տիրապետել ինֆորմացիոն որոնողական համակարգերի կիրառության մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները, նրանց բնույթը, զարգացման հիմնական փուլերը:

Թեմա 1. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներ: Հիմնական գաղափարներ ու հասկացություններ: Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների զարգացման հիմնական պատմական էտապներն ու ժամանակակից մակարդակը:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների զարգացման տեխնիկական, մեթոդոլոգիական ու կիրառական հիմունքները: Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներն ու կիրառական, ինֆորմատիկական ու հաշվողական տեխնիկան:

Ինֆորմացիոն և կոմունիկացիոն տեխնոլոգիաներն ըստ նրանց կիրառության հիմնական բնագավառները

Թեմա 1. Ինֆորմացիան որպես ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կարևորագույն բաղկացուցիչ մաս, նրա ձևավորման, կարգավորման, կազմակերպման, մշակման, հաղորդման ու պահման մեթոդներն ու եղանակները:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը հասարակական գործունեության տարբեր բնագավառներում (գիտություն, արտադրություն, կրթություն, տրանսպորտ ու կապ, բիզնես, մարքեթինգ և այլն):

Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը կրթության և մասնագիտական տարբեր ոլորտներում

Թեմա 1. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը կրթության պրոցեսի կառավարման ու կազմակերպման գործում:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը տվյալ մասնագիտության գծով հեռաուսուցման, ծրագրավորված և էլեկտրոնային ուսուցման կազմակերպման գործում:

Թեմա 3. Ուսուցման և գիտելիքների գնահատման համակարգչային ավտոմատացված ուսուցանող համակարգեր:

Թեմա 4. Բանասիրական գիտությունների բնագավառի որոշ տվյալների ու գիտելիքների բազաների նախագծումը, մշակումն ու շահագործումը:

Թեմա 5. Ինֆորմացիոն ցանցեր և դրանցում ինֆորմացիայի կազմակերպման ու որոնման եղանակները: INTERNET միջազգային գլոբալ ինֆորմացիոն ցանցն ու նրանում ինֆորմացիայի որոնման համակարգերը:

1.2. Կրթական հաստատությունների կառավարման իրավական հիմունքներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը՝ տալ համապատասխան գիտելիքներ հանրակրթության բնագավառի, ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների, ընթացիկ գործունեության ղեկավարման, կոլեգիալ կառավարման մարմինների կազմակերպման և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործման վերաբերյալ: Ինչպես նաև անհրաժեշտ հմտություններ ու կարողություններ ստեղծագործական աշխատանքի խթանման, ուսանողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերելու և կիրառելու ունակությունների զարգացման համար:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ձեռք կբերի.

գիտելիքներ՝

- ✓ Կրթական քաղաքականության ռազմավարության,
- ✓ Ուսումնական հաստատությունների կառավարման օրենսդրության,
- ✓ Ուսումնական հաստատությունների կազմակերպական-իրավական ձևերի, դրանց նմանությունների ու տարբերությունների վերաբերյալ,

կարողություններ՝

- ✓ գործնականում կիրառելու ուսումնական գործընթացի կառավարման արդի սկզբունքները
- ✓ իրացնելու ձեռք բերած գիտելիքները հանրակրթության գործընթացի կարիքները բացահայտելու համար
- ✓ կազմակերպելու ուսումնական հաստատության գործունեության վերահսկողությունը
- ✓ իրականացնելու ուսումնական հաստատության գործունեության գնահատումը,

հմտություններ

- ✓ Վերհանելու ու վերլուծելու հանրակրթական հաստատությունների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները, քննարկելու բացթողումներն ու թերացումները
- ✓ Կիրառելու դասընթացի ընթացքում ստացած գիտելիքները ուսումնական հաստատության հետագա կառավարման ու ղեկավարման գործընթացում:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Ուսումնական հաստատությունների կառավարման իրավունքի աղբյուրները:

Թեմա 2. Հանրակրթության բնագավառում ՀՀ կառավարության և կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի լիազորությունները:

Թեմա 3. Հանրակրթության բնագավառում տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրավասությունները:

Թեմա 4. Ուսումնական հաստատությունների գործունեության վերահսկողությունը և գնահատումը:

Թեմա 5. Ուսումնական հաստատությունների կազմակերպական-իրավական ձևերը:

Թեմա 6. Ուսումնական հաստատության կառավարումը:

Թեմա 7. Պետական ուսումնական հաստատության խորհրդի լիազորությունները և դրանց դադարեցման հիմքերը:

Թեմա 8. Ուսումնական հաստատության տնօրենը և նրա իրավասությունները:

2. S/մ-1263

1.3. Կրթական հաստատությունների կառավարում և շուկայագիտություն

(4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական) 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել ժամանակակից կրթական համակարգի կառավարման և շուկայավարման համակարգի բարելավման հիմնական առանձնահատկությունները, նպաստել կրթական հաստատությունների նկատմամբ շուկայական տնտեսության առաջադրած պայմաններին առավել ճկուն և դինամիկ հարմարվելուն, ծանոթացնել այս ոլորտում եվրոպական զարգացած երկրների փորձին:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

Ուսուցողական և վերլուծական գիտելիքներ՝

- ✓ կառավարման, զարգացման, ռազմավարական պլանավորման և ձեռնարկչատիրական գործունեության ծրագրավորման վերաբերյալ
- ✓ կրթական հաստատությունների գործունեության վերաբերյալ զարգացման և բիզնես-պլաններ կազմելու
- ✓ կրթական հաստատությունների կառավարման և շուկայագիտության զարգացման ծրագրերը վերլուծելու, ծրագրի ուժեղ և թույլ կողմերը գնահատելու վերաբերյալ
- ✓ գործառական գիտելիքներ կրթական համակարգի կառավարման և շուկայավարման ոլորտների կառավարման վերաբերյալ,
- ✓ ժամանակակից կրթական ծառայությունների շուկայում վերլուծությունների անկացման, կրթության բնագավառում կառավարման և շուկայավարման մեթոդների կիրառման, ստացված գիտելիքները պրակտիկ կյանքում և հատկապես աշխատանքում ճիշտ օգտագործելու վերաբերյալ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բուհական կրթության որակի ապահովման համակարգը, կառավարման գնահատականը, մեխանիզմները և կառավարման մեթոդական հիմքերը:

Թեմա 2. Բուհական գործունեության որակի կառավարման գործելաոճերի բովանդակության և ձևափոխությունների զարգացման դինամիկան ՀՀ-ում:

Թեմա 3. Բուհական գործունեության որակի կառավարման մոդելները և նրանց հարմարեցումը ՀՀ բարձրագույն կրթական համակարգի առանձնահատկություններին:

Թեմա 4. Բարձրագույն կրթության որակի ապահովման և գնահատման արտասահմանյան փորձը և դրա համեմատական վերլուծությունը ՀՀ բարձրագույն կրթական համակարգի հետ:

Թեմա 5. Որակյալ կրթությունը որպես պետության սոցիալ-տնտեսական զարգացման հիմնական գործոն: Բուհի գրավչության և շուկայում մրցունակության սոցիալ-տնտեսական գնահատման հիմքերը:

Թեմա 6. ՀՀ բարձրագույն մասնագիտական կրթական համակարգի իրավիճակի վերլուծությունը, գործընթացի պետական վերահսկողությունը և և գնահատման մեխանիզմները:

Թեմա 7. Բուհական գործունեության որակի արտաքին և ներքին գնահատման մեխանիզմները, համակարգի վերակառուցման մոդելները և ինքնագնահատման միջոցառումները:

Թեմա 8. Կրթական հաստատությունների մարքեթինգային ռազմավարության ժամանակակից հայեցակարգերը:

Թեմա 9. Կրթական հաստատությունների մարքեթինգային կառավարման արտաքին (միկրոմիջավայր, մակրոմիջավայր) և ներքին միջավայրերը:

Թեմա 10. Մարքեթինգային հետազոտությունները եւ տեղեկատվական բազաները կրթական համակարգում

Թեմա 11. Կրթական ծառայությունների շուկայի էությունը, դասակարգումը եւ մասնակիցները:

Թեմա 12. Կրթական ծառայությունների շուկայի հատվածավորումը, նպատակային շուկայի ընտրությունը և դիրքորոշումը:

Թեմա 13. Կրթական ծառայությունների ներկայացման դերը իրացման խթանման միջոցառումները մարքեթինգի համակարգում:

1.4. Օլ/մ-0148

Օտար լեզուն մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտում (լրացական դասընթաց)

Շաբաթական 2 ժամ (32 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, ստուգաք

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել ուսանողների գիտելիքները, կատարելագործել նրանց հմտությունները, ընդլայնել այն թեմաների շրջանակը, որտեղ նրանք կարող են արդյունավետ օգտագործել անգլերեն լեզուն:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կկարողանա զարգացնել անգլերեն լեզվի հաղորդակցական կոմպետենցիաները,
- ✓ կստանա մասնագիտական գրականությունը թարգմանելու, գիտական հոդվածներ կարդալու և հասկանալու ունակություններ,
- ✓ կյուրացնի գրական լեզվի օրինաչափությունները :

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Text: John Reed's Bioqraphy.

Notes on Style. Active words and Word Combinations. Vocabulary Exercises.

Գրամար: Participle I Perfect.

Revision: Participle I (Simple), Participle II. Exercises.

Թեմա 2. Text: Mistaken Identity.

Active words and Word Combinations. Speech Exercises. Vocabulary Exercises (Stage I).

Գրամար: Continuous Tense-forms, Passive Voice.

Revision: Indefinite and Perfect Tense-forms, Passive Voice. Գրամար Exercises.

Թեմա 3. Dialogues: In Front of a Hotel. In the Hall. Active Words and Word Combinations. Speech Exercises.

Vocabulary Revision. Test.

Թեմա 4. Text: The Creative Impulse. Notes on Style. Active Vocabulary Exercises (Stage I, II).

Գրամար Revision: Articles.

Գրամար and Speech Exercises.

Discussion on the Text.

Թեմա 5. Text: The Creative Impulse (Continued).

Active Words and Word Combinations. Vocabulary Exercises (Stage I).

Գրամար: Perfect Continuous Tense-forms.

Oral and Written Exercises.

Թեմա 6. Dialogue: Impressions of a Film.

Notes on the Style. Role-playing.

Գրամար and Vocabulary Revision. Make up dialogues Using the Active Vocabulary.

Test.

Թեմա 7. Text: He Overdid It.

Active Words and Word Combinations. Notes. Proper Names. Vocabulary Exercises. (Stage I).

Adjectives that Behave like Nouns.

“Used to and Would”.

Revision: Forms of the Active and Passive Voices.

Թեմա 8. Lesson 8

Text: A Future Businessman.

Active Vocabulary. Exercises (Stage I).

1.5. ՌԻ/Մ- 0084

Մասնագիտության արդի հիմնախնդիրները (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական, 1-ին կիսամյակ, քննություն)

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ժամանակակից ռուսագիտության հիմնահարցերին, տալ պատկերացումներ ռուսաց լեզվի վիճահարույց որոշակի հիմնահարցերի, դրանց լուծման գիտական և մեթոդական առաջարկների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կատանա գիտելիքներ՝ դետերմինանտների, Մեպիր-Ուորֆի և Ֆոն Հումբոլդտի աշխարհապատկերման կոնցեպտուալ տեսությունների, նախադասության իմաստաբանական կառուցվածքի մասին,
- ✓ ձեռք կբերի կարողություններ և հմտություններ՝ օգտագործելու ստացած գիտելիքները գործնական, գիտական և մեթոդական բնագավառներում,
- ✓ կկարողանա լեզվաաշխարհապատկերման մոդելները կիրառել միջմշակութային հաղորդակցության ժամանակ:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Ձևաբանության դժվար հարցեր: Վերադաշնակումը որպես ձևաբանության արդյունավետ երևույթ:

Թեմա 2. Խոսքի մասերի դասակարգման սկզբունքները. Ավանդույթներ և նորարարություններ: Խոսքի հիբրիդային մասեր:

Թեմա 3. Նախադասության ձևական կազմակերպումը. Կառուցվածքային մինիմալ սխեման, նախադասության հարացույցը, նրա կանոնավոր իրականացումը:

Թեմա 4. Դետերմինանտներ: Նախադասության երկրորդական անդամներ. Ավանդույթներ և նորարարություններ: Նախադասության ենթակայական և խնդրառական տարածիչներ:

Թեմա 5. Նախադասության հրատապ մասնատումը. Թեման և ռեման:

Թեմա 6. Նախադասության իմաստային կազմակերպումը: Նախադիրքային անվանականության մասին հասկացությունը; Իմաստաբանական սուբյեկտը և նրա իմաստաբանական ստորոգյալը:

Թեմա 7. Եղանակավորությունը բառագիտական և շարահյուսական մակարդակներում: Մոդուսը և դիկտումը նախադասության իմաստաբանական դաշտում:

Թեմա 8. Տեքստը և խոսույթը: Տեքստուալությունը և նրա չափորոշիչները (Մ.Ա. Կրոնգաուզ):

Թեմա 9. Աշխարհի լեզվապատկերում: Աշխարհի հասկացությունը լեզվի միջոցով (Վ. Ֆոն Հումբոլդտ, Նորահումբոլդտականություն, Մեպիր-Ուորֆի վարկածը):

Թեմա 10. Պերֆորմատիվներ և պերֆորմատիվ վարկած: Ներքին իմաստներ:

Թեմա 11. Դասավանդման նորարարական մեթոդներ (ձևական և ոչ ձևական): Ուսուցման ինտենսիվ և ինտերակտիվ տեխնոլոգիաներ:

Թեմա 12. Անընդմեջ կրթության հայեցակարգը: Հետադարձ կապի տեխնոլոգիաներ:

Թեմա 13. Բոլոնյան գործընթաց. Հարացույցի փոփոխությունը որակավորման մեթոդից դեպի կոմպետենտայնություն:

II. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԿՐԹԱՄԱՍ (ՊԴ)

2.1. Ու/մ-0087

Բառակազմության արդիական հիմնահարցեր (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ գործնական), 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը

Ծանոթացնել ուսանողներին ռուսերենի բառակազմական ձևերին ու միջոցներին, տալ պատկերացում բառակազմական և ձևաբանական վերլուծության մասին: Ներկայացնել տարբեր բնույթի հնչյութաբանական փոփոխություններին, որոնք տեղի են ունենում բառակազմության ժամանակ, ձևայինների շփման գծում և այլն:

Տվյալ դասընթացի ընթացքում ուսանողները կձանոթանան նաև բանաստեղծական բառակազմության հարցերին, մասնավորապես Վ. Խլեբնիկովի բառակազմական փնտրտուկներին:

Կրթական արդյունքները.

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

- ✓ գիտելիքներ՝ ռուսերենի բառակազմական սկզբունքների, նրանց առանձնահատկությունների մասին, պատկերացում կկազմի բառակազմական բների, շարքերի, ինչպես նաև բառերի ծագումնաբանության, ԺՌԼ-ի բառակազմության մասին համապարփակ պատկերացում ունենալու համար,
- ✓ կարողություններ՝ վերլուծություն կատարելու ռուսերենի բառակազմական, ծագումնաբանական, սերող և սերվող հիմքերը որոշելու համար,
- ✓ հմտություններ՝ բառակազմական սկզբունքների տեսակների ձևաբանական մոդելների կիրառման հարցում:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Մինիսրոն և պատմական բառակազմություն: Բառի բառակազմական և ձևաբանական վերլուծություն: Ձևայինների պարզեցումը և վերաձևումը:

Թեմա 2. Ռուսերենի ձևայինների դասակարգումը (նախածանցներ, արմատներ, բառահիմքեր և այլն), դրանց առանձնահատկությունները և բառակազմական ներուժը:

Թեմա 3. Սերվող հիմքեր բառահիմքի եզակի մասերը:

Թեմա 4. Բառակազմության հնչյութաձևաբանական առանձնահատկությունները ԺՌԼ-ում:

Թեմա 5. Ռուսերենի խոսքի մասերի բառակազմական հնարավորությունները: Հնչյունափոխությունները ձևաբանական կարի վրա:

Թեմա 6. Բառակազմության միջոցները. ածանցում, հապավում և այլն:

Թեմա 7. Դիպլոմատիկ բառակազմություն:

Թեմա 8. Հիմնական խոսքի մասերի բառակազմությունը:

2.2. ՌԿ/մ-0085

Բառագիտության արդիական հիմնահարցեր (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել մագիստրանտ-ուսանողներին բառագիտության ասպարեզում ժամանակակից ռուսերենի արդիական խնդիրներին:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

- ✓ գիտելիքներ՝ ժամանակակից ռուսերենի բառագիտության սապարեզում, պատկերացում՝ ո բառագիտական իմաստաբանության, բառային՝ շղթայական և ռադիալ՝ դաշտի վերաբերյալ, ինչպես նաև բազմիմաստության խառը տիպի զարգացման մասին և այլն,
- ✓ կարողություններ՝ բառագիտական իմաստաբանության հիմունքներին տիրապետելու, տարբերակելու հոմանիշության և հակահիշության տարբեր տեսակները՝ կիրառելով հիմնական և պերիֆերիկ ձևերը,
- ✓ հմտություններ՝ տարբերակելու բառի հիմնական և լրացուցիչ իմաստները, բառիմաստի կառուցվածքի գաղափարը, լայնորեն կիրառելու բառակազմության ձևերը բառապաշարը լրացնելու նպատակով,
- ✓ Ունակություններ՝ օգտագործելու ռուսերենի բառապաշարը՝ կիրառելով ստացած գիտելիքները ռուսերենի բառագիտական իմաստաբանության սապարեզում:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Լեզվի բառապաշարը որպես համակարգ : Բառապաշարը երպես անընդհատ լրացվող համակարգ: Լեզվական նշանի ասիմետրիայի գաղափարը: Բառագիտական հարացույցը և սինտագման:

Թեմա 2. Բազմիմաստություն: Բազմիմաստության համակարգային նկարագրման մեթոդները: Ռադիալ, շղթայական և խառը տիպի բազմիմաստություն: Փոխաբերական, պարբերական և ոչ պարբերական իմաստների փոխաբերություն:

չափանիշ: Կոնվերսիայի գաղափարը:

Թեմա 4. Հականիշություն: Հականիշությունը և ժխտումը: Հոմանիշների իմաստային ասիմետրիան:

Թեմա 5. Համանիշները որպես հատուկ լեզվաբանական կատեգորիա:

Թեմա 6. Իմաստային դաշտ: Ընդհանուր և տարբերակիչ հատկանիշներ: Իմաստային դաշտի հիերարխիկ կազմավորումը: Իմաստային դաշտերի համագոյեցությունը:

Թեմա 7 . Անվանման մեխանիզմները և բառային իմաստի կառուցվածքը: Բառի ներքին ձևը (դենոտատ, սիգնիֆիկատ և այլն): Բառիմաստի փոփոխությունը: Փոխաբերության տեսությունը:

Թեմա 8. Բառակազմությունը որպես բառապաշարի լրացման հիմնական միջոց:

Թեմա 9. Բառաիմաստային վերլուծության հիմնական մեթոդները:

2.3. Ու/մ-0089.

Էթնոլեզվաբանություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական), 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել պատկերացումներ ազգային լեզուների յուրահատկության և նրանց միջոցով ներկայացվող «աշխարհի նկարագրի» մասին, ինչպես նաև ժողովուրդների միջև փոխհամաձայնությունն ապահովող մեխանիզմների մասին, որոնք կիրառվում են մշակութային արժեքների և կենսավորձի փոխանակության ընթացքում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

գիտելիքներ էթնոհոգեբանության բնագավառից՝ հարստացնելով այն գիտելիքները, որոնք նա ստացել է սոց. հոգեբանության, հոգեբանական լեզվաբանության և ռուսաց լեզվի պատմության դասընթացների ժամանակ, կարողություններ՝ օգտվելու էթնոլեզվաբանության փաստերից ազգային դպրոցում ռուսաց լեզվի դասավանդման ժամանակ, հմտություններ՝ լեզվական փաստերի էթնոլեզվաբանական մեկնություններ ձևավորելու համար:

Բովանդակություն

Թեմա 1. էթնոլեզվաբանությունը որպես լեզվաբանության ոլորտ:

Թեմա 2. էթնոլեզվաբանության կոգնիտիվ ուղղվածությունը:

Թեմա 3. էթնոլեզվաբանության հաղորդակցական ուղղվածությունը:

Թեմա 4. էթնոլեզվաբանության արդի վիճակը և հեռանկարները:

Թեմա 5. Աշխարհի լեզվական նկարագիրը:

Թեմա 6. էթնոլեզվաբանության դիցաբանական շերտը:

2.4. ՌԿ/Մ-0088

Միջմշակութային հաղորդակցություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական), 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողներին միջմշակութային հաղորդակցության հիմնական հիմնախնդիրների հետ, նկարագրել տարբեր մշակույթների ներկայացուցիչների փոխգործունեության արդյունքները, դաստիարակել հանդուրժողականություն այլ մշակույթկրողների հանդեպ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա գիտելիքներ միջմշակութային հաղորդակցության բնույթի, վերլուծության միավորների և միջմշակութային հաղորդակցության ալգորիթմների նկարագրման մասին,

- ✓ ձեռք կրերի կարողություններ՝ արդյունավետ կազմակերպելու երկխոսություն և հաղորդակցություն այլ մշակույթի ներկայացուցիչների հետ,
- ✓ կկարողանա համարժեք գնահատել այլ մշակույթի փաստերը, վերլուծել միջմշակութային հաղորդակցության կարծրատիպերը,
- ✓ ունակ կլինի լիարժեք ներկայացնելու սեփական մշակույթը, վարելու կառուցողական երկխոսություն տարբեր մշակույթներ կրողների միջև:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Դասընթացի տեսական հիմքերը:

Թեմա 2. Մշակույթների տիպարանությունը և դասակարգումը:

Թեմա 3. Աշխարհի լեզվական նկարագիրը:

Թեմա 4. Յուրայինը/այլը ընդդիմությունը և մշակութային նույնացումը:

Թեմա 5. Լեզվի և մշակույթի հարաբերակցությունը:

Թեմա 6. Սեպիր-Ուորֆի տեսությունը:

Թեմա 7. Բանականության կարծրատիպերը:

Թեմա 8. Լեզվական անձր:

Թեմա 9. Վերբայ և ոչ վերբայ վարվելաձևը:

Թեմա 10. Լեզվի դերն ազգային խառնվածքի ձևավորման գործում:

2.5. Ռ/մ-

Շարահյուսության արդիական հիմնահարցեր (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական), 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողներին լեզվաբանական տեսությունների զարգացման դինամիկային՝ շեշտադրելով շարահյուսական տեսությունների զարգացումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ ձեռք կրերի գիտելիքներ տարբեր լեզվաբանական դպրոցների և ուղղությունների փուլերի և բովանդակության վերաբերյալ,
- ✓ կկարողանա դասակարգել ստացած գիտելիքները և օգտագործել դրանք ապագա գործնական և գիտահետազոտական գործունեության ընթացքում, իմաստաբանական, կառուցվածքային և ավանդական մոտեցումների զանազանության մեջ ընտրել վերլուծության և նկարագրության օպտիմալ տարբերակը, կիրառել ստացած գիտելիքները գործնական նպատակներով:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Լեզվի միավորների հետազոտման գործառնության մոտեցումը՝ ավանդական լեզվաբանության հարացույցի փոփոխությունը դեպի իմաստաբանություն և պրագմատիկա:

Թեմա 2. Լեզվական միավորների նկարագրության երեք տեսանկյունները. ձևական, իմաստաբանական և հաղորդակցական:

Թեմա 3. Մոդուլը և դիկտումը նախադասության իմաստաբանական դաշտում:

Թեմա 4. Նախադասության անվանական տեսանկյունը:

Թեմա 5. Ռուսերենի նախադասությունների կառուցվածքային սխեմաները:

Թեմա 6. Հարացույց հասկացության կայացումը շարահյուսության մեջ:

Թեմա 7. Դերիվացիոն հարացույցը:

Թեմա 8. Նախադասություններ և արտահայտություններ:

Թեմա 9. Արտահայտություններ և դիսկուրս:

Թեմա 10. Արտահայտությունները, դիսկուրսը և արտալեզվական իրադրությունը:

Թեմա 11. Պրետուպոզիցիան որպես հաջող հաղորդակցության պայման:

Թեմա 12. Պերֆորմատիվներ և հաստատություններ:

2.6. ՌԻ/Մ-

Ընդհանուր լեզվաբանություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (36 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական), 4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է տալ ապագա բանասերներին պատկերացում բնական լեզվի՝ որպես համամարդկային բացառիկ երևույթի, ինչպես նաև նրա առաջացման, կառուցվածքի և գործառնության հիմնական սկզբունքների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա գիտելիքներ՝ լեզվի կազմակերպման, դինամիկայի և գործառնության հիմնական օրենքների բնագավառից,
- ✓ ձեռք կբերի հմտություններ՝ հիմնավորելու լեզվի տեսության հիմքերը, խոսքային գործունեության յուրահատկությունները:
- ✓ կկարողանա կիրառել լեզվական աշխարհայացքի և լեզվամտածողության սկզբունքները պրակտիկայում:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Լեզվաբանության տեղը գիտությունների համակարգում:

Թեմա 2. Լեզվաբանության տիպաբանությունը:

Թեմա 3. Նշանաբանություն: Նշանի վիճահարույց հարցերը:

Թեմա 4. Ֆ. դե Սոսյուրը՝ արդի ընդհանուր տեսական լեզվաբանության հիմնադիր:

Թեմա 5. Ֆ. դե Սոսյուրի տեսության հիմնական դրույթները:

Թեմա 6. Նշանի հասկացությունը նշանաբանությունում:

Թեմա 7. Նշանների դասակարգումը:

Թեմա 8. Լեզվական նշանների տարբերությունը այլ նշաններից:

2.7. ՌԻ/մ-0090

Տեքստի բանասիրական վերլուծություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար), 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Սովորեցնել գեղարվեստական և ոչ գեղարվեստական տեքստերի մեկնաբանմանը՝ հենվելով լեզվաբանության, գրականագիտության, ոճաբանության, պոեզիայի ուսումնասիրության ասպարեզներում ստացած գիտելիքների վրա, ի հայտ բերել միջառարկայական կապերը վերը նշված առարկաների միջև:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կունենա բավարար տեսական գիտելիքներ՝ բանասիրական վերլուծություն իրականացնելու, տեքստի կառուցվածքային պարամետրերը առանձնացնելու և գնահատելու նրանց դերը ստեղծագործության մեջ:
- ✓ կկարողանա իրագործել առաջնային և երկրորդական տեքստային գործունեություն՝ լեզվաբանական վերլուծության և ռուսաց լեզվի հիմնական ռեսուրսների իմացության հիման վրա,
- ✓ կտիրապետի տարբեր տիպի գեղարվեստական նյութի հետ աշխատելու, դրանց ժանրերի բանասիրական վերլուծության մեթոդներին և մեթոդիկաներին,
- ✓ ձեռք կբերի անհրաժեշտ ունակություններ՝ գեղարվեստական տեքստի հետ արհեստավարժ ձևով աշխատելու համար:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ստեղծագործության կառուցվածքը և կոմպոզիցիան: Գեղարվեստական երկի կառուցվածքի առանձնահատկությունները ըստ ժանրերի:

Թեմա 2. Գեղարվեստական ստեղծագործության ժամանակի և տարածության արտահայտման ձևերը:

Թեմա 3. Հեղինակի դերի արտահայտության միջոցները գեղարվեստական տեքստում:

Թեմա 4. Վերնագիրը և գեղարվեստական տեքստը: Հատուկ անունների, մեջբերումների դերը գեղարվեստական ստեղծագործության մեջ:

Թեմա 5. Ռեմարկների դերը դրամատուրգիայում:

Թեմա 6. Տեքստի ժանրային առանձնահատկությունները: Բանաստեղծությունների ժանրերի գենեզիսը:

Թեմա 7. Հնչյունախաղի դերը բանաստեղծական տեքստում:

2.8. Գ/մ-0238

20-րդ դարի ռուս բանաստեղծուհիներ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական), 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Ուսանողներին տալ իտելիքներ՝ Մ. Յվետանայի, Ա. Ախմատովայի, Զ. Գիպպիուսի, Մ. Պետրովիխի և այլ բանաստեղծուհիների ստեղծաործությունների մասին՝ ընդլայնելով նրանց պատկերացումները 20-րդ դարի ռուսական պոեզիայի մասին:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա գիտելիքներ՝ 20-րդ դարի ռուս րականության հայտնի ներկայացուցիչների, տարբեր եղարվեստական ուղղություններ ներկայացնող ռուս բանաստեղծուհիների՝ Մ. Յվետանայի, Զ. Գիպպիուսի և այլնի ստեղծաործությունների մասին:
- ✓ ձեռք կբերի կարողություններ՝ ներկայացվող նյութը ըմբռնելու, վերլուծություն կատարելու, համադրելու ստացած իտելիքները ավելի վաղ շրջանի րակարեղարվեստական ընթացքի հետ, ամբողջացնելու նշված ժամանակահատվածի ռուսս պոեզիայի պատկերը:
- ✓ ձեռք կբերի ունակություններ՝ նշված բանաստեղծուհիների անհատական ոճը տարբերելու, նրանց բանաստեղծական աշխարհը ուրվագծելու և բնութարելու, հիմնական կարևոր մոտիվները առանձնացնելու համար:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հակիրճ ակնարկ 20-րդ դարի ռուս բանաստեղծության, նրա հիմնական ուղղությունների մասին:

Թեմա 2. Ի՞նչ է թաքնված «կանանց պոեզիա» ձևակերպման տակ:

Թեմա 3. Զ. Գիպպիուսի բանաստեղծական և մարդկային ճակատագիրը:

Թեմա 4 «Դեկադանսը» և սիմվոլիզմը: Զ. Գիպպիուսի բանաստեղծական ճակատագիրը:

Թեմա 5. Զ. Գիպպիուսի սիմվոլիզմի «նիցչեական» ակունքները. մահի և աղետի գաղափարները Զ. Գիպպիուսի բանաստեղծություններում:

Թեմա 6. Եվրոպական սիմվոլիզմը և Զ. Գիպպիուսի բանաստեղծությունները:

Թեմա 7. Ազատության գաղափարը Զ. Գիպպիուսի բանաստեղծություններում:

Թեմա 8. Սիրո գաղափարը Զ. Գիպպիուսի բանաստեղծություններում:

2.9. Գ/մ-0233

Ռուս գրականության արծաթե դարը (3կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական), 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել պատկերացումներ 20-րդ դարի սկզբի գրական դարաշրջանի, նրա գեղագիտական, մշակութաբանական նորարարության մասին: Բնութագրել հիմնական ուղղությունները, դպրոցները, մեթոդները, տալ պատկերացումներ մշակութային հարացույցի փոփոխության մասին:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կուսումնասիրի Արծաթե դարի կարևորագույն գրական ստեղծագործությունները, կիստակեցնի դրանց տիպաբանական կապերը որոշ գեղագիտական ուղղությունների հետ,
- ✓ կձանոթանա արդի գրականագիտական նոր տերմինների և հասկացությունների հետ,
- ✓ կձանոթանա 20-րդ դարի գրականության տեսությանը և մեթոդաբանությանը բնորոշ գեղարվեստական տեսքատի վերլուծության առանձնահատկությունների հետ:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Վ. Բրյուսովի և Ա. Բլոկի ստեղծագործությունները:

Թեմա 2. Դ. Մերեժկովսկու, Ֆ. Սոլոգուբի, Ա. Բելիի ստեղծագործությունները:

Թեմա 3. Ի. Անենսկու, Կ. Բալմոնտի, Զ. Գիպպիուսի, Վ. Իվանովի ստեղծագործությունները:

Թեմա 4. Ն. Գումիլյովի, Ա. Ախմատովայի, Օ. Մանդելշտամի ստեղծագործությունները:

Թեմա 5. Ի. Սևերյանինի, Վ. Խլեբնիկովի ստեղծագործությունները:

Թեմա 6. Ի. Բուրյուկի, Վ. Կամենսկու, Ա. Կրուչնոնիսի ստեղծագործությունները:

Թեմա 7. Ի. Բունինի, Ա. Կուպրինի, Մ. Գորկու, Ի. Շմելյովի, Ե Ջամյատինի ստեղծագործությունները:

2.10. Գ/մ-0224

Գրականագիտական և գեղագիտական կատեգորիաներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է՝ ուսուցանել գեղագիտական և գրականագիտական կատեգորիաների առանձնահատկությունները, կատեգորիաների հիմնական տեսակները՝ գեղեցիկն ու սգեղը, հերոսականն ու նսեմը, իդեալը և այլն, դրանց դրսևորումները հայ և համաշխարհային գրականության մեջ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա գիտելիքներ՝ գեղեցիկի ու սգեղի, հերոսականի ու նսեմի, իդեալի, դրամատիկակաի ու քնարականի մասին
- ✓ կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- ✓ կտիրապետի գրականության ուսումնասիրման մեթոդներին,
- ✓ կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Գեղագիտական հիմնական կատեգորիաների համակարգումը:

Թեմա 2. Գերակա կատեգորիայի հարցը. Գեղեցիկը որպես գերակա կատեգորիա:

Թեմա 3. Գեղագիտական գույգ կատեգորիաների բնեռայնությունը: Գեղեցիկը և սոցիալը, վեհը և նսեմը: Ողբերգականը և կոմիկականը: Դրամատիկականը և քնարականը:

Թեմա 4. Գեղագիտական հարաբերություն: Գեղագիտական գիտակցություն:

Թեմա 5. Գեղագիտական ճաշակ, գեղագիտական գործունեություն, գեղագիտական պահանջմունք:

2.11. Գ/մ- 0247

20-րդ դարի 60-ական թ.թ. «գյուղական» արձակը. Վ. Ռասպուտին, Վ. Բելով, Վ. Շուկչին, Ֆ. Աբրամով... (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ գործնական), 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

20-րդ դարի 60-70-ական թվականները խորհրդային գրականության մեջ մտան որպես առավել արդյունավետ և հաջողված, որում նախկինի պես առաջատար դեր էին խաղում Ռուսաստանի գրողները: Գրական անունների շարքում քննադատները սկսեցին առանձնացնել Վ. Շուկչինի, Վ. Ռասպուտինի, Վ. Աստաֆևի, Ֆ. Աբրամովի, Ս. Զալիզինի, Գ. Ֆեդոսենի, Վ. Բելովի, Վ. Բիկովի և 'գյուղական արձակի' այլ ներկայացուցիչների անուններ:

Անհրաժեշտ է նշել, որ գրողներն իրենք չէին ընդունում «գյուղական արձակ» տերմինը՝ զուգահեռներ անցկացնելով «գյուղագիրների» և դասական գրականության միջև, որտեղ գյուղի թեման առաջնային նշանակություն ուներ:

Մարդկությանը սպառնացող երկու վտանգները՝ համաշխարհային պատերազմն ու էկոլոգիական աղետը, անհանգստացնում էին ռուս 'գյուղագիրներին': Այս խնդիրները համամարդկային են: Դրանք լուծվում են երկրի անցյալը և գալիքը պատկերող կոնկրետ գործերում:

Վերոհիշյալ հեղինակների գործերը կազմում են ռուս գրականության ոսկե ֆոնդի բաղկացուցիչը, և դրանցում ներկայացված կերպարները կարող են ընդհանուր պատկերացում տալ խորհրդային շրջանի մարդկանց գաղափարական-գեղագիտական հայացքների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- ընթերցած լինի հանձնարարված գեղարվեստական և տեսական գրականությունը.
- ընդհանուր պատկերացում ունենա 60-70-ական թվականների ռուս գրականության ընթացքի և զարգացման վերաբերյալ.
- պատկերացնի առանձին հեղինակների ստեղծագործության առանձնահատկությունները, դերն ու նշանակությունը ռուս գրականության մեջ.

- կարողանա վերլուծության ենթարկել գրական գործերը.
- կարողանա մասնակցել լսարանում կազմակերպված քննարկումներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Յու. Բոնդար « Տաք ձյունը »

Թեմա 2. Ա. Իվանով « Հավերժական կանչը»

Թեմա 3. Վ. Բիկովի «Մոտնիկովը»

Թեմա 4. Վ. Ռասպուտինի «Վերջին ժամկետը», «Հրաժեշտ Մատյոբային», «Ապրիլ և հիշիք» երկերը

Թեմա 5. Վ. Շուկշինի կերպարային համակարգը: Թեմայի, ժանրի և բնովանդակության ներդաշնությունը

Թեմա 6. Վ. Աստաֆևի «Արքա-ձուկը»

Թեմա 7. Ֆ. Աբրամովի «Ճամփաներ-խաչուղիներ», «Երկու ձմեռ և երեք ամառ», «Տունը» վեպերը

Թեմա 8. Պ. Պրոսկուրինի «Ճակատագիրը»:

2.12. Գ/մ-0248

Սիմվոլիզմի լատենտային գոյությունը նորագույն շրջանի ռուս գրականության մեջ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ամբողջական պատկերացում տալ սիմվոլիզմի լատենտային գոյության մասին՝ որպես ռուս գրականության գիտական-գեղարվեստական բաղկացուցիչ, որի իմացությունն ապագա մանկավարժին հնարավորություն կտա իրականացնել իր խնդիրներն ու նպատակները մասնագիտական գործունեության ընթացքում:

- Ուշադրություն դարձնել ռուսական քննադատական, փիլիսոփայական և սոցիալոգիական մտքիսերտ կապի վրա, որի իմացությունը կապահովի պատմական-մշակութային, գրական-պատմական կրթությունը:

- Նպաստել ինքնուրույն, գործուն մասնակցությանը դասընթացի բովանդակության և ձևավորման յուրացման ընթացքում:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կունենա ընդհանրացումներ կատարելու, ինֆորմացիա ընկալելու, խնդիր առաջադրելու և իրականացնելու կարողություն,

- կկարողանա տրամաբանորեն ճիշտ կառուցել իր բանավոր և գրավոր խոսքը,

- պատրաստ կլինի կիրառելու արդի մեթոդներն ու տեխնոլոգիաները, վերլուծելու գրական-գեղարվեստական երկը, կիրառելու գրական-քննադատական նյութը տարբեր ժանրերի երկերի վերլուծության ընթացքում:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Հոկտեմբերից հետո սիմվոլիզմի լատենտային գոյության և զարգացման հարցի ներածություն

Թեմա 2. Ալ. Բլոկի ստեղծագործության մեջ սիմվոլիզմի լատենտային գոյությունը

Թեմա 3. Վ. Բրյուսովի ստեղծագործության մեջ սիմվոլիզմի լատենտային գոյությունը

Թեմա 4. Անդ. Բելու ստեղծագործության մեջ սիմվոլիզմի լատենտային գոյությունը

Թեմա 5. Զ. Գիպիուսի և Դմ. Մերեժկովսկու ստեղծագործության մեջ սիմվոլիզմի լատենտային գոյությունը

Թեմա 6. Բ. Պաստեռնակի ստեղծագործության մեջ սիմվոլիզմի լատենտային գոյությունը

III. Կամընտրական դասընթացների կրթամաս (14 կրեդիտ)

3.1. ՌԻ/մ- 0091

Անվանագիտություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական, 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին անվանագիտության հիմնական օրինաչափություններին, ցույց տալ առարկայի տեղը լեզվաբանական առարկաների համակարգում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա գիտելիքներ՝ հատուկ անունների հիմնական դասակարգման բնագավառից,
- ✓ կկարողանա տարբերել սլավոնական և փոխառնված եկեղեցական և ոչ եկեղեցական անունները,
- ✓ ձեռք կբերի հմտություններ՝ կիրառելու ստացած գիտելիքները գործնականում, ունակություններ՝ ներդնելու ստացած գիտելիքները դասավանդման գործընթացում (օրինակ, գեղարվեստական երկերի հերոսների անունների վերլուծության ժամանակ):

Բովանդակություն

Թեմա 1. Անվանագիտությունը որպես բառագիտության հատուկ բաժին:

Թեմա 2. Ռուս անվանագիտությունը ծագումնաբանության տեսանկյունից. սլավոնական անուններ:

Թեմա 3. Ռուս անվանագիտությունը ծագումնաբանության տեսանկյունից. փոխառնված անուններ:

Թեմա 4. Հին ռուսակա ներընտանեկան անուններ:

Թեմա 5. Հին ռուսական արտաընտանեկան անուններ: Մականուններ:

Թեմա 6. Ռուսական եկեղեցական անուններ:

Թեմա 7. Ռուսական ոչ եկեղեցական անուններ:

Թեմա 8. Անունը և նրա միատիկական ակունքները:

Թեմա 9. Դիցաբանական անվանագիտություն:

Թեմա 10. Անվանումները ռուս գրականությունում:

Թեմա 11. Կեղծանվանագիտություն:

3.2. ՌԿ/մ-0091

Ակադեմիական գիր (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակներն են. ուսանողներին ծանոթացնել գիտական ոճի առանձնահատկություններին, ակադեմիական ոլորտում բանավոր և գրավոր տարածում ստացած ժանրերի ուսումնասիրմանը, զուտ գիտական գրավոր և բանավոր ուսումնական ակադեմիական տեքստերի ստեղծմանը՝ հիմնվելով նպատակների, կառուցվածքի, ոճական առանձնահատկությունների, ժանրային տարբերակությունների, ակադեմիական հաղորդակցության սկզբունքների վրա: Տվյալ կուրսի ընթացքում պիտի ուսումնասիրվեն հետևյալ ժանրերը. ուսումնական էսսե, գիտական հոդված և հոդվածին կից սլայդ-շոու, գրախոսական, ռեֆերատ և այլն:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ձեռք կբերի.

գիտելիքներ՝ գիտական հաղորդակցության նպատակների ու խնդիրների, գիտական ոճի գրավոր և բանավոր ձևի առանձնահատկությունների մասին,

կարողություններ՝ կիրառելու ստացած գիտելիքները ուսումնական աշխատանքների գրավոր և բանավոր ձևերը, հետազոտական աշխատանքների արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվություններ ներկայացնելու ժամանակ,

հմտություններ՝ գիտական տեքստերը կարդալու և ուսումնական հետազոտական տեքստերը նախապատրաստելու, այն է՝ աշխատել գրականության հետ, կազմել գրավոր աշխատանքի կատարման պլան, գիտական ոճում կիրառվող խոսքային ոճ , տեքստի բանավոր ներկայացման նախապատրաստում և աշխատանք օժանդակ նյութերի հետ:

Բովանդակություն

- Թեմա 1.** Գիտական տեքստերի առանձնահատկությունները և ակադեմիական տեքստերի ժանրերը, աշխատանք ակադեմիական տեքստի հետ:
- Թեմա 2.** Հետազոտական աշխատանք. թեմայի ընտրությունը և վերնագիրը:
- Թեմա 3.** Հետազոտական աշխատանք. թեմայի նյութը:
- Թեմա 4.** Հետազոտական աշխատանք. գրականության ընտրություն:
- Թեմա 5.** Հետազոտական աշխատանք. թեմայի ներածությունը, կառուցվածքը:
- Թեմա 6.** Հետազոտական աշխատանք. հիմնական մասը, կառուցվածքը և բաղադրիչները:
- Թեմա 7.** Հետազոտական աշխատանք. եզրակացություն. նրա կառուցվածքը:
- Թեմա 8.** Հետազոտական աշխատանք. գրավոր աշխատանքի ձեռնակերպում:
- Թեմա 9.** Բանավոր հաղորդակցություն և սլայդ-շոու:
- Թեմա 10.** Գիտական կոնֆերանսներ, դպրոցներ, սեմինարներ:

3.3. ՌԻ/մ-0091

Գենդերային լեզվաբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին լեզվաբանական նկարագրությունների սոցիալական բնույթին, գենդերային լեզվաբանության գաղափարներին և մեթոդներին, բացահայտել լեզվում սեռի հիմնախնդրի ժամանակակից հայեցակարգի երկու հիմնական ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա գիտելիքներ՝ գենդերային հետազոտությունների տեսության մասին, կրնկալի գենդերլեկտ, գենդերային դիսպլեյ, գենդերային դերեր, գենդերային սոցիալիզացում հասկացությունները:
- ✓ կկարողանա վերլուծել դարձվածքները և ասույթները գենդերային տեսանկյունից, ինչպես նաև կրնկալի գենդերի արտացոլումը լեզվաաշխարհապատկերում,
- ✓ ձեռք կբերի հմտություններ՝ տարբերակելու քերականական սեռը և գենդերային տեսանկյունը լեզվում, ունակություններ՝ կատարելու տեքստերի իրական երևույթների գենդերային վերլուծություն:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Լեզվաբանական նկարագրության սոցիալական տեսանկյուն. Սոցիոլեզվաբանության, լեզվամշակութաբանության, պրագմատիկայի, հոգելեզվաբանության, հաղորդակցության և խոսույթի տեսություն:

Թեմա 2. Ֆեմինիստական լեզվաբանության գաղափարներն ու մեթոդները:

Թեմա 3. Լեզուն՝ որպես հասարակության գենդերային մշակույթի արտացոլում:

Թեմա 4. Լեզուն՝ որպես գենդերային ինքնության կազմավորման գործիք:

Թեմա 5. Լեզուն՝ որպես կոլեկտիվ գենդերային նույնության ստեղծման միջոց:

Թեմա 6. Դ. Թաննենի երկու մշակույթների և երկու հաղորդակցման ռազմավարությունների տեսությունը:

Թեմա 7. Գենդերը, մշակույթը, հաղորդակցությունը, տեքստը՝ որպես հատման հնարավոր դաշտեր:

Թեմա 8. Միջմշակութային, լեզվամշակութաբանական հետազոտություններ:

Թեմա 9. Ինտերակտիվ՝ նախօրոք հավաքված նյութերով. առնականության/կանացիության լեզվական դրոշմները:

3.4. ՌԻ/մ-0086

Ռուսաց և հայոց լեզուների համեմատական տիպաբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական), 3-րդ կիսամյակ, քննություն.

Նպատակը

- ✓ Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին տալ գիտելիքներ՝ ռուսաց լեզվի նախադասության կառուցվածքային, իմաստաբանական և գործառության առանձնահատկությունների մասին՝ ի համեմատություն հայերենի:
- ✓ Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.
- ✓ կստանա գիտելիքներ՝ լեզուների նմանություններն ու տարբերությունների մասին՝ համաժամանակյա կտրվածքում,
- ✓ կկանոդանա գտնել հիմքեր համադրվող նկարագրության համար,
- ✓ ձեռք կբերի անհրաժեշտ ունակություններ՝ կիրառելու ստացված գիտելիքները դասավանդման գործընթացում:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Ազգային մենթալիտետը և աշխարհի լեզվական պատկերը:

Թեմա 2. Աշխարհի միջգիտական պատկերները հայկական դարձվածաբանությունում:

Թեմա 3. Լեզուների տիպաբանական դասակարգումը:

Թեմա 4. Հնդեվրոպական նախադասությունը:

Թեմա 5. Հնդեվրոպական նախադասության անվանական կառուցվածքը: Էգատիվ նախադասությունները:

Թեմա 6. Հոլովային շարահյուսության տարրերը:

Թեմա 7. Ներգործիական հոլովի շարահյուսությունը:

Թեմա 8. Ներգործիական կիսաստորոգելի նախադասությունները գեղջված ենթակայով:

Թեմա 9. Ա.Մ. Պեշկովսկու տեսությունը:

Թեմա 10. Գենետիվ և լոկատիվ լեզուները նախադասության երկրորդական անդամների տիպաբանությունը:

Թեմա 11. Ռուսերենի և հայերենի նախադասությունների համադրվող բնույթը:

3.5. ՌԻ/մ-0086

Սլավոնական տեքստերի լեզուն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական), 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողներին հին սլավոնական տեքստերի առանձնահատկություններին և օրինաչափություններին:

Կրթական արդյունքները.

- ✓ Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.
- ✓ կրնկալի հին սլավոներենի հնչյունաբանական հիմքը, նրա ձևաբանական համակարգը և շարահյուսական կառուցվածքը,
- ✓ կկարողանա հստակեցնել հին սլավոներենի դերը հին դասական լեզուների շրջանակում, նրա առաջացման պատմությունը:
- ✓ ձեռք կբերի հմտություններ՝ կտիրապետելու պատմահամեմատական և համեմատական մեթոդներին:
- ✓ կկարողանա ընթերցել և թարգմանել հին սլավոնական տեքստերը:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Պարզ նախադասությունը հին սլավոնական տեքստերում:

Թեմա 2. Դերբայը և նրա գործառույթները հին սլավոնական նախադասություններում:

Թեմա 3. Հին սլավոնական տեքստերի շարահյուսական կառուցվածքը:

Թեմա 4. Հին սլավոնական տեքստերի բառառձական միջոցները:

Թեմա 5. Հին սլավոնական տեքստերի բառապաշարի հարստությունը:

Թեմա 6. Հին սլավոներենի բառապաշարի 2 հիմնական խմբերը:

Թեմա 7. Հին սլավոներենի բառաֆոնդը ըստ ծագումնաբանության:

Թեմա 8. Հին սլավոներենի գրքային բառապաշարի ձևավորման միջոցները:

Թեմա 9. Հին սլավոնական տեքստերի հիմնական ոճական միջոցները:

3.6. ՌԻ/մ-0086

Տեքստը և արքեսիպը (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական), 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է՝ նպաստել ուսանողների աշխարհայացքի ընդլայնամանը լեզվաբանական և մշակութային արքետիպային դիցույթների պարզաբանման միջոցով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կատանա անհրաժեշտ գիտելիքներ՝ ընկալելու տեքստը՝ որպես համամարդկային մշակույթի և նախասկզբնական արքետիպերի միատարրության երևույթ:
- ✓ ձեռք կբերի կարողություններ՝ գտնելու և տեքստի արքետիպային նախաշերտերը,
- ✓ հմտություններ՝ տեքստի արքետիպային վերլուծության շնորհիվ ընկալելու երկի գեղարվեստական արժեքը ներըմբռնողական մակարդակով,
- ✓ Ունակություններ՝ դասավանդման գործընթացում կիրառել ու տեքստի արքետիպային վերլուծությունը ռուս գրողների ստեղծագործությունների հիման վրա:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Արքետիպեր և դիցույթներ:

Թեմա 2. Տեքստը և մյութոսը:

Թեմա 3. Մյութոս-արքետիպ-տեքստ-գրականություն:

Թեմա 4. Դիցաբանաստեղծական աշխարհայացք:

Թեմա 5. Մյութոսը որպես տեքստի կառուցման ունիվերսալ մոդել:

Թեմա 6. Մյութենների դիցաբանական ակունքները:

Թեմա 7. Հեղինակային մյութոս:

Թեմա 8. Անհատական յուրային դիցույթների ստեղծում:

3.7. Գ/մ-

Հայ-ռուսական գրական կապեր (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար), 2-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Արվեստագետի համար ազգայինը հիմք է, որ կերտում է հոգեբանությունը, ձևավորում իբրև անհատականությունը : Ազգային գործոնը մտածողությունը ձևավորող, հղկող և վերափոխելու ընդունակ ուժ է, որն ազդում է առանց ջանք թափելու՝ Արվեստի մեջ մնալուն հետք թողնելու համար, սակայն, անհրաժեշտ է ավելի լայն, մտքի թռիչքը չսահմանափակող մտածողություն:

Ազգայինից համազգայինին գնալու ճանապարհին է արվեստագետի ուղին: Այս իմաստով հայ-ռուսական կապերը, որ դարերի պատմություն ունեն, ազգայինի ու համամարդկայինի հարաբերման յուրահատուկ ազդակ ու հնարավորություն են տալիս, և հայ-ռուսական գրական կապերի իմացությունը ինչ-որ տեղ դառնում է մեզ համար գոնե անհրաժեշտ ու պարտադիր:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի ավարտին ուսանողը պետք է լիարժեք պատկերացում կազմի հայ-ռուսական գրական կապերի և արդի ընթացքի վերաբերյալ, իմանա հանգուցային իրողությունները և հեղինակներին ու ստեղծագործությունները, պատկերացնի փոխառնչությունները և հնարավոր փոխազդեցությունները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Վ. Բրյուսովի կազմած «Պոեզիա Արմենիի » ժողովածուն

Թեմա 2. Մ. Գորկին և հայ գրականությունը

Թեմա 3. Հովհ. Թումանյանը և ռուս գրականությունը

Թեմա 4. Ավ. Իսահակյանը և ռուս գրականությունը

Թեմա 5. Վ. Տերյանը և ռուս գրականությունը

Թեմա 6. Եղ. Չարենցը և ռուս գրականությունը

Թեմա 7. Պ. Սևակ և Վլ. Մայակովսկի

Թեմա 8. Պ. Սևակ և Ե. Եվտուշենկո

Թեմա 9. Ն. Տիխոնովը, Կ. Չուկովսկին, Օսիպ Մանդելշտամը, Միխայիլ Դուդինը, Աննա Ախմատովան, Լև Օզերովը և հայոց պոեզիան

Թեմա 10. Հր. Մաթևոսյան և Անդրեյ Բիտով

Թեմա 11. Հայ պոեզիայի այլ հեղինակների գործերի թարգմանություններ

Թեմա 12. Ռուս դասականների արձակ գործերի հայերեն թարգմանությունները

Թեմա 13. Ռուս դասականների չափածո գործերի հայերեն թարգմանությունները

Թեմա 14. Ռուս դրամատուրգիան հայերեն թարգմանություններում

Թեմա 15. Հայ-ռուսական կապերի արդի փուլը:

3.8. Գ/մ-

Միստիկան ռուս գրականության մեջ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մեջ հանդուրժողականության և մշակութային իրազեկվածության՝ ուսուցչի համար երկու կարևորագույն որակների ձևավորումը:

Ուսումնական դասընթացը կոչված է.

- ծանոթացնելու միաստիկական հիմնական հայեցակարգերին.
- ծանոթացնելու գրական միաստիկայի տարաբնույթ ժանրերին.
- դիտարկելու ռուս հեղինակների երկերում միաստիկ կերպարի առանձնահատկությունները.
- դիտարկելու ռուս հեղինակների երկերում միաստիկական գիտակցության և փորձի յուրահատկությունները:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ծանոթությունը միաստիկ գրականության ժանրային յուրահատկությանը,
- ծանոթությունը հիմնական միաստիկական հոսանքների ասպեկտներին, դրանց պատմությանն ու էթիկային.
- միաստիկականի դինամիկայի դիտարկումը 19-20-րդ դարերի գրականության մեջ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Միաստիկայի առաջացումն ու նշանակությունը հասարակության համար, դրա արտացոլումը գրականության մեջ:

Թեմա 2. Միաստիկան ռոմանտիկ գրողների ստեղծագործություններում:

Թեմա 3. Միաստիկան ռոմանտիկական հայեցակարգերի ճգնաժամի շրջանում:

Թեմա 4. «Ռացիոնալիստական միաստիկա»:

Թեմա 5. Միմվոլիզմի դարաշրջանի միաստիկական բացահայտումները:

Թեմա 6. Միմվոլիզմի նահանջը և միաստիկական նոր բացահայտումները:

Թեմա 7. Միաստիկան խորհրդային գրականության մեջ:

Թեմա 8. Հետխորհրդային գրականության միաստիկական տեղագրությունը:

3.9. Գ/մ-

Կինեմատոգրաֆիկությունը որպես ժամանակակից գրականության զարգացման անհատական ոճի դոմինանտ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար), 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակը ուսանողների ինքնուրույն վերլուծական կարողությունների զարգացումն է, ծանոթացումը ժամանակակից գրական պրոցեսի հետ, կինոյի և գրականության հարաբերություններ և համընկնումների պարզաբանումը: Առաջադրվում է այն թեզը, որ կինոդրամատուրգիան դրամատիկական սեռի նորագոյացություն է: Իրականացվում է ռուս գրականության համապատկերում կինոմատոգրաֆիկայության տեղի ու դերի պարզաբանումը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի ավարտի արդյունքը պետք է լինի.

- ծանոթությունը գրականության և կինոյի ժանրային յուրահատկություններին,.
- ծանոթությունը գրականության և կինոյի դրսևորման տեխնիկական ու ոճական առանձնահատկություններին, դրանց պատմությանն ու փոխներթափանցումներին.
- գրական երկերի կինոբեմականացման փորձին ու պատմությանը, ռուս նշանավոր հեղինակների երկերի բեմականացմանը,
- պատկերացում կազմի կինոդրամատուրգիայի ժանրային և արտահայտչական յուրահատկությունների վերաբերյալ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Գրական կինեմատոգրաֆիկայություն,

Թեմա 2. Գրի վերլուծական ոճի յուրահատկությունները,

Թեմա 3. Կինոյի և գրականության ինտերակտիվ փոխազդեցությունների միջոցները,

Թեմա 4. Դասական երկերի կինոբեմականացումները. բնագիր և կինոբնագիր,

Թեմա 5. Խորհրդային կինեմատոգրաֆը և գրականությունը,

Թեմա 6. Հետխորհրդային կինեմատոգրաֆը և արդի գրական պրոցեսը:

3.10. Գ/մ-

Ռուս արտագաղթի գրականության երրորդ ալիքը. Ի. Բրոդսկի, Ս. Դովլաթով (3 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար), 4-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ռուս արտագաղթի գրականության երրորդ ալիքի առավել ընդգծված հեղինակներին՝ Ի. Բրոդսկու և Ս. Դովլաթովի ստեղծագործություններին, բացահայտել նրանց նպաստը ռուս և համաշխարհային գրականությունների համապատկերում:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա հստակ ու ամբողջական պատկերացում կազմել արդի ռուս արտագաղթի գրականության զարգացման միտումների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ, վերլուծել բնագիր և ճշտել նշված հեղինակների տեղն ու դերը ռուս գրական համապատկերում և արդի գրական պրոցեսում:

Բովանդակությունը

1. Վերադարձված գրականություն. Ժառանգության յուրահատկությունը,
2. «Կյանքի այն կողմում». Ի. Բրոդսկու և Ս. Դովլաթովի ստեղծագործությունների գաղափարական-գեղարվեստական յուրահատկությունները,
3. Ռուսական արտասահամանի արձակը և ռուսական հետմոդեռնիզմի գրականությունը,
4. Ավանդականն ու նորը Ի. Բրոդսկու ռուսերեն պոեզիայում,
5. 20-րդ դարավերջի ռուսական պոեզիայի բառապաշարը:

3.11. Գ/մ-

Վլ. Նաբոկովի նշանի տակ. դիմակ և աշխարհ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար), 4-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակը ուսանողների ինքնուրույն վերլուծական կարողությունների զարգացումն է, ծանոթացումը Վլ. Նաբոկովի թողած գրական ավանդույթին, ռուս գրականության համապատկերում Վլ. Նաբոկովի տեղի ու դերի պարզաբանումը, և նրա ստեղծագործության ազդեցությունը ռուս գրականության վրա:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա հստակ ու ամբողջական պատկերացում կազմել ռուս արտագաղթի գրականության առաջին ալջքի ամենանշանավոր ներկայացուցչի՝ Վլ. Նաբոկովի ստեղծագործության զարգացման միտումների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ, վերլուծել բնագիր և ճշտել Վլադիմիր Նաբոկովի տեղն ու դերը ռուս գրական համապատկերում:

Պարզաբանել Վլ. Նաբոկովի օտարալեզու ստեղծագործության յուրահատկությունները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Նաբոկովի նշանի տակ,

Թեմա 2. Նաբոկով. դիմակ և միֆ,

Թեմա 3. Նաբոկով «Դասական խաղալը»,

Թեմա 4. Նաբոկովի դները և Կրուսանովի հրեշտակները. համեմատական վերլուծություն,

Թեմա 5. Նաբոկովի «Լոլիտան»,

Թեմա 6. Պուշկինյան ենթատեքստերը Նաբոկովի «Մահապատժի հրավեր» վեպում:

3.12. Գ/մ-

Գրականությունը համացանցում (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել համացանցային գրականության առանձնահատկությունները, ներկայացնել էլեկտրոնային գրադարանները, դրանց դասակարգումները, գործառույթները, հատկանիշներն ու հնարավորությունները, դրանք ճիշտ օգտագործելու ուղիները, էլեկտրոնային գիրքը՝ որպես տպագիր գրքի երկվորյակ՝ ընդհանրությունների ու տարբերությունների գույադրմամբ: Կարևորվում է համընդհանուր թվայնացման պատմությունը, գրականությունը ցանց փոխադրելու գործընթացի իմացությունը, ցանցագրականության առավելությունների ու թերությունների ուսուցումը: Առանցքային նպատակներից է ժամանակակից հայ հեղինակների գործերը համացանցային միջավայրում գտնելու և ընթերցելու ուղիների մեթոդաբանության ուսուցումը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի ավարտին ուսանողը պետք է.

- ✓ ամբողջական պատկերացում ունենա համացանցի ստեղծման, զարգացման պատմության մասին.
- ✓ իմանա տպագիր և էլեկտրոնային գրքերի ընդհանրություններն ու տարբերությունները, առավելություններն ու թերությունները.
- ✓ պատկերացնի էլեկտրոնային գրադարանի կառուցվածքն ու հնարավորությունները, վիրտուալ միջավայրում գրադարան այցելելու ուղիները.
- ✓ կարողանա զանազանել ցանցագրականությունը ցանցային գրական միջավայրից.

- ✓ կարողանա այցելել էլեկտրոնային գրադարան կամ այլ գրական կայքերում գտնել որևէ գրական երկ, հոդված, գրախոսություն և այլն, ներբեռնել, ընթերցել կամ պատճենել.
- ✓ պատկերացում ունենա հայ գրականության թվայնացման գործընթացի մասին, իմանա հարուստ գրական կայքերի հասցեները, դրանցից օգտվելու եղանակները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Համացանցի ստեղծումն ու զարգացման ընթացքը:

Թեմա 2. Ինտերտեքստայնություն, բնորոշումն ու մեկնաբանությունը: Հիպերտեքստը համացանցում:

Թեմա 3. Տպագիր և էլեկտրոնային գրքերի ընդհանրություններն ու տարբերությունները, առավելություններն ու թերությունները:

Թեմա 4. Համացանցի և գրականության փոխազդեցության խնդիրը:

Թեմա 5. Թվայնացման գործընթացն ու ձևաչափերը: Էլեկտրոնային գրադարաններ, դասակարգումն ու առանձնահատկությունները: Աշխարհի խոշորագույն գրադարաններն ու էլեկտրոնային գրադարանները:

Թեմա 6. Ցանցագրականության առանձնահատկությունները:

Թեմա 7. Համացանցային գրական միջավայրը Հայաստանում:

Թեմա 8. Հայալեզու գրական կայքեր:

Թեմա 9. Գրական համացանցի ապագան. կանխատեսումներ:

Թեմա 10. Էլեկտրոնային և տպագիր գրքերի պայքարը:

Թեմա 11. Ցանցի առաջատար հեղինակներն ու գրական ժանրերը:

IV. Մանկավարժական դասընթացների կրթամաս (8 կրեդիտ)

4.1. Մ/մ- 0287

Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժություն և հոգեբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է սովորողների կողմից մանկավարժական տեսության և պրակտիկայի տիրապետում, ստեղծագործական կարողությունների զարգացում և նոր իրավիճակներում արագ կողմնորոշվող բարձր որակավորում ունեցող մասնագետի պատրաստում:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

- ✓ գիտելիքներ բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության առարկայի, խնդիրների և մեթոդների, դասախոսի ֆունկցիաների, ժամանակակից կրթական համակարգերի վերաբերյալ,
- ✓ բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության բնագավառի մեթոդների և նոր տեխնոլոգիաների տիրապետում՝ բուհական գործունեության տարբեր իրավիճակներում դրանք կիրառելու նպատակով:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության խնդիրները և մեթոդները: Կրթությունը ժամանակակից աշխարհում: Անընդհատ կրթության համակարգը:

Թեմա 2. Բարձրագույն դպրոցի դիդակտիկան: Բարձրագույն դպրոցի կրթության էությունը, բովանդակությունը և միջոցները:

Թեմա 3. Ուսուցման մեթոդները և կազմակերպման ձևերը բարձրագույն դպրոցում: Ուսուցման տեխնոլոգիաները:

Թեմա 4. Դասախոսը որպես մանկավարժական գործունեության կազմակերպիչ:

Թեմա 5. Ուսանողը որպես ուսումնառաստիարակչական գործողության սուբյեկտ: Ուսանողի դաստիարակության հիմունքները բարձրագույն դպրոցում:

Թեմա 6. Դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման գիտական հիմունքները, համակարգը, մեթոդները բարձրագույն դպրոցում:

Թեմա 7. Կրթության համակարգը ՀՀ-ում:

4.2.

V. Այլ բաղադրիչներ

1. Գիտամանկավարժական պրակտիկա (6 կրեդիտ)՝ 3-րդ կիսամյակ
2. Գիտահետազոտական պրակտիկա (3 կրեդիտ)՝ 4-րդ կիսամյակ
3. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար (8 կրեդիտ)՝ 1-4-րդ կիսամյակ:
4. Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով (11 կրեդիտ)՝ 2-4-րդ կիսամյակ:
5. Մագիստրոսական ատենախոսության ձևակերպում և պաշտպանություն (12 կրեդիտ)՝ 4-րդ կիսամյակ:

